ХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 232 (6152)
НОЯБРИИН 25
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1951 он

Сэн 20 мунгэн.

МУНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ЭХИЛһЭН ХЭРЭГЭЭ ЭСЭСТЭНЬ ХҮРГЭХЭ

Советскэ арад Ленин — Сталинай партиин хүтэлбэри доро ябажа, социалистическа экономико ба культура хүгжөөлгөөр энэ жэлдэ шэнэ амжалтануудые туйлаба. Эдэ амжалтанууд хадаа хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай, интеллигенциин творческо эдэбхи хэшээлэй үрэ, партийна организацинуудай үдэр бүри ябуулдаг эмхидхэлэй ба пиитэ-политическэ хүдэлмэриин үрэ мүн.

Партийна организацинуудай ажалябуулгые саашадань улам һайжаруулга хадаа ажахын ба культурна байгуулалтын шэнэ дэбжэлтын шухала условинуудай нэгэн болоно. Партийно-политическэ ба эмхидхэлэй хүдэлмэриин хэмжээ табигарлаагүй дээшэлүүлхые, тэдэнэй ажал-ябуулгын алхам бүхэниинь уг зорилгоёо туйлахын тула оролдолгоор, большевистскэ шэн шадабаряар нэбтэрүүлэгдэһэн байхые нютагуудтахи партийна органуудһаа, тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдһөө эриглэнэ.

«Шэн шадабари хадаа, — гэжэ нүхэр Сталин заана, — хаалтануудые мэдэдэггүй ба мэдэрдэггүй, өөрынгөө шэн шадабарита оролдолгоор бүхы, алибаа һаад хаалтануудые зайсуулан дабадаг, бага хэрэгшье һаань эхилһэн юумэеэ эсэстэнь хүргэнгүй байха ёһогүй тиимэ шанга үсэн гээшэ, энээнгүйгөөр ехэ байгуулалта бэелүүлжэ шадагдахагүй».

Оролдолго хэшээл, эхилһэн хэрэгээ эсэстэнь хүргэхэ шадабари хадаа манай кадрнуудта большевистскэ партиин хүмүүжүүлһэн гайхамшаг шэнжэ шанар мүн. Большевигүүдэй үгэнь хэрэгһээ таһардаггүй, бодото хэрэг дээрэ бэелүүлэгдэдэгтэ советскэ хүнүүд дадаханхай. Үгэ ба хэрэгэй, шиидхэбэринүүд ба гүйсэдхэлэй найралдал—хүтэлбэриин большевистскэ стилиин онсо илгаань болоно.

Партийна организацинуудай үдэр бүриин ажал-ябуулгань оролдолго хэшээлэй ба эхилһэн хэрэгээ эсэстэнь хүргэхэ шадабариин эрхим жэшээнүүдээр баян байна. Хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай, интеллигенциин түлөөлэгшэдэй зоримгой новаторска хэдэн арбаад ба зуутаад үүсхэлнүүд үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэн, партийна организацинуудай зүгһөө бодото дэмжэлгээр угтаглажа, арадай ажахыда ехэ ашаг үгэнэ.

Үйлэдбэриин операци бүхэндэ продукциин өөрынь үные химдаруулхын түлөө мүрысөө үүсхэһэн московскэ стахановецууд Мария Левченко ба Григорий Жуханов гэгшэдэй гайхамшаг үүсхэлые жэшээ болгон абаад үзэе. Тус үүсхэл үргэн ехээр дэлгэрһэн ба суутай болоһон ушарынь юуб гэбэл, тэрээниие партийна организацинууд дэмжэһэн байха юм. Эдэ организацинууд түрүү дүй дүршэлые ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэй хамтадаа үргэнөөр дэлгэрүүлхэ услови хангаа. Үйлэдбэриин операци бүхэниие эрхимээр дүүргэхын түлөө мүрысөө эхилһые дурадхаһан люблинскэ шудхалаагай механическа заводой стахановканууд Антонина Жандаровагай, Ольга Агафоновагай дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ Москвагай ба Московско областиин партийна организацинууд эдэбхитэйгээр хабаадажа байна.

Партийна организацинуудай зүгһөө анхарал, оролдолго гаргаһанайнь ашаар олонхин ажал-ябуулагшадай ба үйлэдбэриин хүдэлмэрилэгшэдэй творческо хани барисаан Ленинградай предприятинуудта улам бэхижэнэ. Коммунизмын агуухэ барилгануудтахи партийна организацинуудай, ВКП(б)-гэй Куйбышевска, Сталинградска ба бусад обкомуудай эдэбхитэй дэмжэлгын ашаар, механизмнуудай ба түхеэрэлгын түлэблэгдэһэн хүсые үлүүлэн ашаглахын түлөө мүрысөө эхилһэн Куйбышевска гидроэлектростанциин барилгын механизаторнуудай дүй дүршэл үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэ.

Олониитын творческо эдэбхи ба үүсхэлые хүгжөөхэ, һайн дүй дүршэлые шэнжэн абажа дэлгэрүүлхэ, советскэ түрүү хүнүүдэй туйлалтануудта бултанай түрэхөөр хэрэгээ ябуулха гээшэ партийна организаци бүхэнэй, большевистскэ хүтэлбэрилэгшэ бүхэнэй уялга мүн. Гэбэшье, зарим партийна организацинууд тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэд зохихо оролдолго гаргадаггүй, эхилһэн хэрэгээ эсэстэнь хүргэдэггүй байха юм.

Үнгэрэгшэ жэлдэ «Прокопьевскуголь» трестын «Тырганские уклоны» гэжэ шахтын Иван Головиной хүтэлбэрилдэг проходчигуудай бригада һайн үүсхэл гаргаһан байгаа. Тэрэ хадаа түргэнөөр түнниилын метод хэрэглэн техническэ нормануудые дүрбэ дахин дээшэлүүлхэ арга болоһон юм. ВКП(б)-гэй Кемеровскэ обкомой бюро проходчигууд-новаторнуудай үүсхэлые һайшаагаад, бассейнэй шахтануудта энэ бригадын дүй дүршэл дэлгэрүүлхыень партиин горкомуудта ба райкомуудта, партийна эхин организацинуудта, ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэ дурадхаһан байгаа. Гэхэ зуура, тус хэрэгтэ зарим райкомуудай, горкомуудай ба партийна эхин организацинуудай кампанейскаар хандаһанһаа, мүн өөрынгөө шиидхэбэриин дүүргэлтые партиин обкомой хинан шалгаагүйһөө, хэрэгээ эсэстэнь хүргөөгүйһөө шалтагаалан, энэ шухала үүсхэл үргэнөөр дэлгэрээгүй байба.

Хүнүүдые шэлэн табиха ба абаһан шиидхэбэринүүдэйнгээ гүйсэдхэлые шалгаха гээшэ хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэхи гол шухала зүйл мүн. Һайн резолюци абалга — хэрэгэй эхин лэ болоно, яагаад гэбэл, тэрэ хадаа илалта бэшэ, харин илахые хүсэһэн ябадал болоно. **Зүб хараа шугамай үгтэһэнэй һүүлээр, асуудалые зүбөөр шиидхэһэнэй һүүлээр, хэрэгэй амжалтань эмхидхэлэй хүдэлмэриһөө, партиин хараа шугамые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэл эмхидхэлгэһээ, хүнүүдые зүбөөр шэлэн абалгаһаа, хүтэлбэрилхы органуудай шиидхэбэринүүдэй гүйсэдхэлые шалгалгаһаа дулдыдаха** гэжэ нүхэр Сталин һургадаг.

Оролдосото практическэ хүдэлмэреэр батадхагдаагүй һаа, ямаршье һайн бодол, бүхы талаараа бодомжологдоһон шиидхэбэри уг зорилгодоо хүрэжэ шадахагүй. Ниитын малажал хүгжөөлгын асуудалнуудые эрхилнэгүй гэжэ Ульяновска областной организацинуудые зэмэлхын аргагүй. Колхозуудай хэрэгые эрхилхэ Соведһээ Ульяновска областьдо байдаг түлөөлэгшын мэдээсэһэнэй ёһоор, энэ жэлдэ ВКП(б)-гэй Ульяновска обком малажалай асуудалнуудаар 30 шахуу шиидхэбэринүүдые, облгүйсэдком — 50 үлүүтэй шиидхэбэринүүдые гаргаа, энэл үе соо хүдөө ажахын областной управлениһээ 170 үлүүтэй элдэб приказууд, заабаринууд, захиралтанууд районуудта эльгээгдээ. Малажал хүгжөөлгын асуудалнууд ажалшадай депутадуудай областной Соведэй сесси дээрэ, областной тусхай зүблөөн дээрэ, тэрэшэлэн ВКП(б)-гэй обкомой пленум дээрэ ба партийна активай областной суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Тиигэбэшье, областиин олохон районуудтань ниитын малажал хүгжөөхэ түсэбүүд хангалтагүйгөөр дүүргэгдэжэ байна. Энэ хадаа ямар-нэгэн онсо бэрхэшээлнүүдээр бэшэ, харин шиидхэбэринүүдые дүүргэлтэ болгохо бодото эмхидхэлэй хүдэлмэриин хэгдээгүй, табигдаһан зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ шанга оролдолго гаргадаггүй байһан ябадалаар тайлбарилагдана. Тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын түлөө, малай байрануудые барихын ба малажалай кадрнуудые бэлдэхын түлөө тэмсэлдэ колхознигуудые эмхидхэн элсүүлхэ үдэр бүриин бодото хүдэлмэри олонхидоо энээн тушаа хөөрэлдөөнүүдээр, һайн хүсэлэнгүүдээр тэндэ һолигдодог байба.

Большевистскэ бодото шэн шадабари хадаа шууяа гаргаха, хооһон гоёор хашхарха ябадалые тэсэдэггүй байна. Алибаа шиидхэбэри бодото хэрэгүүдээр, эмхидхэлэй оролдосото хүдэлмэреэр бэелүүлэгдэхэ ёһотой.

Марксистско-ленинскэ теориие шудалалга хадаа **кадрнуудые үүсхэлтэй байхаар, алибаа ашагтай** эхилэлгые эсэстэнь хүргэхэ ехэ эрмэлзэлгэтэй байхаар хүмүүжүүлхэ зайлашагүй услови болоно. Большевизмын түүхэ ба теориие творческо ёһоор шудалалга хадаа хүнүүдые идейнэ болбосоруулан хатуужуулдаг, тэдэндэ уридшалан мэдэлгын хүсэ олгодог, перспективэйнь эли тодо, хүдэлмэридөө этигэлтэй байха ябадал олгодог.

Кадрнуудай ушар мэдэхэ ябадалай хэмжээн, идейно-теоретическэ бэлэдхэл хадаа алибаа хүдэлсэгүй, хужүүн юумые, манай урагшаа дабшалгада һаад хэдэг бүхы хуушанай, хосорон һалажа байһан юумые зайсуулан дабаха шиидхэхы зүйл болоһон большевистскэ шүүмжэлэлэй ба өөрыгөө шүүмжэлгын нүлөөлэстэй байлгые тодорхойлдог. Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл — кадрнуудые большевистскэ идейнэ шанартайгаар ба шэн шадабаритай байхаар хүмүүжүүлхэ хүсэтэ хэрэгсэлнүүдэй нэгэн мүн.

Коммунистическэ байгуулалтын сталинска агуухэ программые бэелүүлхын түлөө тэмсэл хадаа **үргэн олон хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай, интеллигенциин** дунда творческо эршэ хүсэнэй ба үүсхэлэй түгэлдэр дэбжэлтэ үүсхэнэ.

Өөрынгөө хүдэлмэриие таһалгаряагүй һайжаруулха, партийно-политическэ ба эмхидхэлэй хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ, хүтэлбэриин стиль ба методые улам нарижуулан һайжаруулха, ажахын болон культурна байгуулалтада шэнэ амжалтануудые туйлаха гээшэ нютагуудтахи партийна организацинуудай зорилго болоно.

(«Правдын» ноябриин 22-ой түрүү бэшэгһээ).

Манай республика дотор

Үндэр шангай харюуда

Рыбакколхозсоюзай системын колхозууд загаһа бариха гурбадахи кварталай түсэбые 62 процентээр үлүүлэн дүүргээд, 30 мянган пүүд загаһа түсэбһөө гадуур гүрэндөө тушааһанай түлөө бүхэсоюзна гурбадахи шанда хүртэһэн юм.

«Победа» (Хойто-Байкал), Маленковой нэрэмжэтэ (Байкало-Кудара), Карл Марксын нэрэмжэтэ (Кабанск) колхозууд загаһа бариха жэлэйнгээ түсэбүүдые дүүргээд, мүнөө 1952 онойнгоо программаар хүдэлмэрилжэ байна.

Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөнэй дүнгөөр үндэр шанда хүртэһэн Молотовой, Маленковой, Ворошиловай, Карл Марксын, Свердловэй нэрэмжэтэ, «Победа», «Совет байкальцев» гэжэ колхозуудай загаһашад эрхим показательнуудые туйлаба. Тус колхозууд загаһа бариха октябрь һарынгаа түсэбые 40 процент хүрэтэр үлүүлһэн байгаа һаа, мүнөө ноябрь һара соо бүри ехэ амжалтануудые туйлажа байна.

И. Артюнин.

Хүдөөгэй больницада рентген-түхеэрэлгэ табигдаба

Петропавловкадахи хүдөөгэй больница (Зэдэ) электричествотэй болоо. Энэ больницын дэргэдэ рентгэн-түхеэрэлгэ тодхогдохонь. Энэ хадаа Торийн ба Зэдын аймагуудай арад зониие хангаха байна.

Улан-Удын Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой строгальщик Владимир Яковлевич Гороховский хоёр жэлэйнгээ нормо дүүргээд, мүнөө 1954 оной программаар ажаллажа байна. Тэрэ хадаа мүнөө халаанайнгаа даалгабариие 280—320 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Гороховский ажаллажа байна.

В. Муллерай фото.

Хүдөө ажахые электрификацилга

«Сельэлектрын» Бурят-Монголой контора мүнөө жэлэй үнгэрһэн һаранууд соо 16 тепловой ба гидроэлектростанцинуудые барижа, ашаглалгада оруулһан байна. Эдэ станцинууд 600 шахуу киловатт хүсэтэй юм. Хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые механизацилхын тула 117 электродвигатель тодхогдоо.

Энэ үе соо хамта дээрээ 13 колхоз, 3 МТС, 5 инкубаторна станци электрификацилагдаа. 2681 колхознигуудай гэртэ Ильичын лампочканууд носоогдобо. Мүн тус контора мүнөө республикын 8 МТС-эй электростанцинуудай хүсые дээшэлүүлхэ нилээд ехэ хүдэлмэри хэжэ байна.

Колхозой электростанци

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо 48 киловатт хүсэтэй шэнэ электростанци баригдаба. Станциин дэргэдэ тариан ба малажалай хүндэ хүдэлмэринүүдые механизацилха 7 подстанци тодхогдоһон байна.

Мүнөө үедэ тус колхоз электричествын хүсөөр хониной нооһо хайшалха, үнеэ һааха ба тэжээл бэлэдхэхэ электротехническэ түхеэрэлгэнүүдые тодхожо байна. Бүхы колхознигуудайнь гэрнүүдтэ Ильичын лампочканууд носоогдоо.

Ш. Сергеев.

Бурят-Монголой уранзураашадай зохёолнууд Москвада нээгдэһэн выставкэ дээрэ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи искусствын хэрэгүүдые эрхилхэ Комитедэй ба Советскэ уранзураашадай Союзай оргкомитедэй эмхидхэһэн, РСФСР-эй хизаарнууд, областьнууд ба автономно республикануудай уранзураашадай зохёолнуудай республиканска выставкэ Москвада нээгдэбэ.

Выставкын олон тоото залнууд соонь 250 гаран эрхим картинанууд, скульптуранууд, зурагууд табигданхай.

Зохёолнуудай олонхинь революциин агуухэ вождьнор В. И. Ленин, И. В. Сталинда, эб найрамдалай ба бэеэ даанхай байдалай түлөө арадуудай тэмсэлдэ, коммунизмын агуухэ барилгануудта зорюулагдаһан байха юм.

Казанска уранзурааша, Сталинска шангай лауреат А. А. Фаттаховай картина бүгэдэниитые баясуулна. Нүхэр Фаттахов «И. В. Сталин «Брдзола» газетые байгуулгада» гэжэ тэрэ зурагаа гаршаглаа. Залуу вождь наранай гэрэлээр туяарһан сонхын дэргэдэ байна. Эдир хүбүүнэй шарайда угаа ехэ зол жаргал, һүр хүсэн ба эрэлхэг зориг харуулагдана. Тус картиные хараад байхадаа: «Имагтал иимэ хүн арадые өөрынгөө хойноһоо дахуулжа шадаха байна!» гэжэ һанагдана.

Выставкэ харахаяа ороһон олон хүнүүд Бурят-Монголой уранзураашадай зурагуудай дэргэдэ удаан тогтонод. БМАССР-эй арадай уранзурааша, РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша Сампиловай «Тальцада» гэһэн картина олоной анхарал ехээр хандуулна. Уранзурааша энэ картинадаа Бурят-Монголой байгаалиин онсо өөрэ байдалые ехэ шадабаритайгаар харуулхатайгаа хамта, захагүй үргэн колхозно полинууд дээрэ бэлшэжэ ябаһан хонин һүрэгөөр тэрээнээ гоёоһон байха юм.

Бурят-Монголой АССР-эй арадай уранзурааша Г. Е. Павлов Ц. С. Сампиловай портрет зуража табяа. Тэрэнь выставкэ дээрэ табигдаһан эрхим портредүүдэй нэгэниинь болоно. Мүн Бурят-Монголой АССР-эй искусствонуудай габьяата ажалябуулагша А. И. Тиминэй зураһан шахтёр-проходчик Л. Д. Унтановай портрет ехэхэн анхарал хандуулна.

Эндэ табигдаһан эрхим зохёолнууд 1952 оной эхеэр үнгэргэгдэхэ Бүхэсоюзна выставкэ дээрэ харуулагдаха байна.

В. Брайковская.

Түрүү агитколлектив

Курумканай аймаг дотор арадай сүүдүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэл үргэнөөр ябуулагдажа байна. Һунгуулиин Курумканска округ дотор һунгуулиин 9 пункт эмхидхэгдэжэ, гоё һайханаар шэмэглэгдэнхэй. Аймагай Соведэй гүйсэдкомой, МГБ-гэй районно отделениин, дунда һургуулиин партийна организацинуудай хамтын суглаанууд боложо, һунгалтада бэлэдхэлэй үедэ тэндэхи агитколлективүүдэй хэхэ хүдэлмэриин түсэб баталагдаһан байна. Тэрэ түсэбэй ёһоор эдэ партийна организацинуудай агитаторнууд өөһэдтөө даалгагдаһан участогуудта гаража, һунгагшадай дунда агитационно хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна.

Аймагай Соведэй гүйсэдкомой дэргэдэхи партийна организациин агитколлектив һайнаар хүдэлмэрилнэ. Тус партийна организациин секретарь нүхэр М. Прокопьева агитаторнуудай түрүүшын семинар дээрэ арадай сүүдүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Дүримтэй агитаторнуудаа һайнаар танилсуулһан, агитационно-ниитын хүдэлмэри ябуулха формо ба методүүдые тодорхойлжо үгэһэн байгаа. Энэ коллектив 9 агитаторнуудһаа бүридэнхэй. Эдэ агитаторнууд өөһэдтөө даалгагдаһан участогуудай һунгагшадтай һунгуулиин Дүрим тухай, орон доторхи ба гадаадын һонинууд тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Эрхим агитаторнууд Б. Очиров, Я. Сапельцев, Д. Дампилон гэгшэд илангаяа һайнаар хүдэлмэрилдэг юм. Тэдэнэр һунгуулиин Дүрим тухай, уласхоорондын байдал ба коммунизмын агуухэ барилганууд тухай 5-6 хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө, агитационно-ниитын хүдэлмэри ябуулхадаа тэрээнээ ажалшадай урда табигдажа байһан ажахын-политическэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ ябадалтай холбодог байха юм. Тиимэһээ энэ коллективэй агитаторнууд ажалшадай дунда социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ ябадалда ехэхэн түлхисэ хэнэ.

Энэ түрүү агитколлективэй агитаторнууд һунгагшадай эрилтэнүүдые һайнаар мэдэдэг ба тэдэниие хангаха ябадалда туһалдаг байха юм. Энэ коллективэй агитаторнууд һунгагшадай список зохёохо ябадалда халуунаар туһална. Агитаторнууд хадаа өөһэдынгөө участогуудай һунгагшадые тон һайнаар мэдэдэг юм.

Агитколлектив болбол агитаторнуудай семинар 10 хоног бүри 1 дахин үнгэргэжэ, тэрээн дээрэ шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэдэг байха юм. Гадна, агитаторнууд тэндэ өөһэдынгөө хүдэлмэри тухай элидхэл хэдэг, дүй дүршэлөө халан абалсадаг байна.

Агитколлективэй хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Прокопьева һунгагшадай ойлгоогүй асуудалнуудые бултыень суглуулаад, семинар дээрэ тайлбарилхаар табидаг заншалтай.

Энэ коллективэй агитаторнууд арадай судьяда ба арадай заседательнуудта кандидадуудай түлөө агитаци ябуулжа эхилээ.

С. Гомбоев.

69 автомашина худалдагдаба

Бурмонкоопсоюзай базаһаа республикын колхозууд ГАЗ—51 автомашинануудые абажа байна. Кабанскын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ, Түнхэнэй аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозууд нэжээд автомашина һаяхан абаа. 1951 он соо Бурмонкоопсоюзай линеэр республикын колхозуудта 69 автомашина үгтэһэн байна. Бичурын, Сэлэнгын, Закаменай, Заиграйн, Зэдын болон бусад аймагуудай колхозууд олон автомашинануудые абаа.

Мүнөө колхозуудта худалдагдаха 19 автомашина тус базада асаргадаад байна.

ВКП(б)-гэй ЦК-һаа ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведһээ

Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин Центральна Комитет ба ССР Союзай Министрнүүдэй Совет болбол гүрэнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагша, ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй гэшүүн, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Ефремов Александр Илларионович гэгшын үни удаан хүндөөр үбшэлһэнэй һүүлээр 1951 оной ноябриин 23-да наһа бараһан тухай гүнзэгы шаналалтайгаар мэдээсэнэ.

Хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые бэлэдхэнэ

К. А. Тимирязевай нэрэмжэтэ Московско хүдөө ажахын Академиин эрдэмтэд колхозуудай, совхозуудай ба МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэлые дээшэлүүлхэ зорилгоор ехэ хүдэлмэри хэнэ. Энэ жэлэй 10 һарын туршада Академиин дэргэдэхи тусхай курсануудта 1500 агрономууд, зоотехнигүүд, хүдөө ажахын техникумүүдэй багшанар, колхозуудай түрүүлэгшэнэр һуралсажа, мэргэжэлээ дээшэлүүлһэн байна.

МТС-үүдэй олон директорнүүд хоёр жэлэй курсануудта һуража гараа. Московско, Рязанска, Тамбовско, Сахалинска областьнуудай, Якутска ба Бурят-Монголой АССР-нүүдэй МТС-үүдэй 54 директор һаяхан һуралсажа эхилээ. Мүн хүдөө ажахын мэргэжэлтэд сооһоо МТС-үүдэй директорнүүдые бэлэдхэхэ курсануудта заняти эхилээ. Тэдээнэй тоодо Ново-Сибирскэ, Ленинградска, Куйбышевска, Сталинградска, Ростовско областьнуудһаа, Краснодарска ба Ставропольско хизаарнуудһаа ерэһэн 75 хүн һуралсана.

СССР-эй наукануудай Академиин дэргэдэхи техникын түүхын комиссида

Октябрьска түмэр замай нээгдэһээр 100 жэлэй ойдо зорюулагдан, СССР-эй наукануудай Академиин дэргэдэхи түүхын комиссиин заседани һаяхан болобо.

Заседани дээрэ түрүүлэн үгэ хэлэһэн СССР-эй наукануудай Академиин гэшүүн-корреспондент В. В. Звонков архивуудтахи олон документнүүд хадаа ородой түмэр замай түрүүшын магистраль байгуулгын түүхые дүүрэнээр харуулна гэжэ тэмдэглэбэ. Тус документнүүд түмэр зам барилгада туйлай ехэ үүргэ гүйсэдхэһэн ородой түрүү эрдэмтэд ба инженернүүд П. П. Мельников, Д. И. Журавский болон бусад тухай хэлэжэ үгэнэ. Патриодуудай ехэхэн хүсэлэлгэ гаргаһанай ашаар тэрэ үедэ дэлхэй дээрэ эгээн ута ба техническэ талаараа һайнаар зэбсэглэгдэһэн түмэр зам байгуулагдаһан байна.

Түмэр зам барилгын түүхын элдэб асуудалнуудта, мүн тэрэшэлэн советскэ засагай жэлнүүдэй туршада Октябрьска түмэр замаар пассажирска ба ашаанай поезднуудай ябалгын тон ехээр хүгжэһэн асуудалда зорюулагдаһан элидхэлнүүд заседани дээрэ хэлэгдээ.

Гранулированна үтэгжүүлгэнүүдые хэрэглэхэ шэнэ арга

Үтэгжүүлгэнүүдэй, агротехникын ба агропочвоведениин научна шэнжэлэлгын Бүхэсоюзна институт фосфорно үтэгжүүлгэнүүдые хэрэглэхэ шэнэ аргануудые зохёожо байна.

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын наукануудай Бүхэсоюзна Академиин бодото гэшүүн П. А. Баранов гурбан жэлэй туршада шэнжэлэлгэ хэһэнэй эсэстэ хара хүрьһэтэйбэшэ полосада намарай таряанда ба шэниисэдэ гранулированна суперфосфадаар хабар бэшэ, харин намар нэмэлтэ тэжээл үгэхэдэ һайн гэжэ тодорхойлоо. Нэмэлтэ тэжээлые намарай сагта үгэлгэ хадаа хабар үгэһэнэйхиһээ ургасые хоёр дахин дээшэлүүлдэг байна.

Институдай һайшааһанай ёһоор, энэ жэлдэ шэнэ метод ехэхэн хэмжээнэй талмайнууд дээрэ түрүүшынхеэ хэрэглэгдээ.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ХҮТЭЛБЭРИЛХЫ КАДРНУУДАЙ ДУНДАХИ ХҮДЭЛМЭРИИЕ ЭРИД ҺАЙЖАРУУЛХА

ВКП(б)-гэй обкомой VI пленум хадаа хүтэлбэрилхы кадрнуудай дундахи хүдэлмэриин дутуунууд ба тэрэниие һайжаруулха хэмжээнүүд тухай, малай үбэлжэлгэ тушаа партийна организацинуудай зорилго тухай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн байгаа.

Түнхэнэй аймагай партийна активай суглаан һаяхан боложо, партиин обкомой пленумэй шиидхэбэринүүд тухай зүбшэн хэлсэбэ. Энэ асуудалаар ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр А. Зубакин элидхэл хээ. Элидхэлшэ ба суглаан дээрэ үгэ хэлэгшэд хүтэлбэрилхы кадрнуудые шэлэн олохо, зүбөөр хубаарилан табиха ба хүмүүжүүлхэ талаар айкомой хүдэлмэридэ горьтойхон дутуунууд ба алдуунуудай бии байһые элирүүлээ.

ВКП(б)-гэй айком хүдэлмэрилэгшэдые хүтэлбэрилхы тушаалнуудта дэбжүүлхэдээ тэдэнэй политическэ бэлэдхэл ба мэргэжэл шадабариие бүхы талаһаань һайтар шалгадаггүй байба. Тэрээнһээ шалтагаалан урда тээнь өөрыгөө муу талаһаа харуулһан хүдэлмэрилэгшэд хүтэлбэрилхы ажалда дэбжүүлэгдэдэг ушар олон үзэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, ходоо архи ууја ябадаг, журам эбдэлэг байһанай түлөө партиин айкомой инструкторай тушаалһаа гаргагдаһан К. Полухин «Скотимпортын» эрхилэгшын орлогшо болгогдоһон байна. Уданшьегүй айкомой дурадхалаар нүхэр Полухин тус конторын парторганизациин бюрогой секретаряар һунгагдаһан байха юм. Полухин хадаа партийна хүдэлмэри унагааһанай, гэшүүнэй түлөөһэнэй мүнгэ үриһэнэй ба архидаһанай түлөө хүдэлмэриһөө дахин сүлөөлэгдэжэ, партиин гэшүүнһээ гаргагдаа.

Кадрнуудые шэлэн абаха ба зүбөөр хубаарилан табиха хэрэгтэ халирхайгаар хандадаг ушарһаа хүдэлмэрилэгшэдые һэлгэхэ ябадал олон үзэгдэнэ. Энэ жэлэй 9 һарын турша соо номенклатурна 30 хүдэлмэрилэгшэд һэлгэгдээ.

ВКП(б)-гэй айком ба партийна эхин организацинууд харюусалгатай хүдэлмэридэ дэбжүүлхын тула кадрнуудай резерв байгуулха хэрэгтэ анхарал багаар табина. Жэшээлхэдэ, партиин айкомой пропаганда ба агитациин таһаг кадрнуудай резервэгүй байгаа. Тэрэнэй эсэстэ аймагай культурно-гэгээрэлэй олохон эмхи зургаанууд удаан саг соо кадрнуулаар хангагдаагүй байһан юм. Хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэ эхэнэрнүүдые дэбжүүлхэ хэрэг аймаг дотор хангалтагүйгөөр табигданхай. Номенклатурна хүдэлмэрилэгшэдэй миил 10 процентнь эхэнэрнүүд байна.

Хүтэлбэрилхы кадрнуудые хүмүүжүүлхэ, тэдэнэй эрдэм мэргэжэлые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ВКП(б)-гэй айком анхарал һулаар табина. Айкомой номенклатурын 230 хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй 52-нь эхин һургуулигүй ба 66-ниинь үзэг бэшэг бага мэдэхэ хүнүүд байба. Тиигэбэшье кадрнуудай һуралсал эмхидхэгдээгүй байна. Тэрэшэлэн дунда ба хүсэдбэшэ дээдэ һургуулитай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд эрдэм мэргэжэл дээшэлүүлхэ һуралсалда хабаадуулагданагүй.

Нүхэр Васяев, Кобелева ба бусад үгэ хэлэхэдээ, хүтэлбэрилхы кадрнуудай идейно-политическэ хэмжээе дээшэлүүлхэ тухай партийна олохон эхин организацинуудай оролдолго багаар гаргадаг тухай тэмдэглээ. Партийна гэгээрэлэй системэдэхи һуралсал эмхигүйгөөр эхилээ. Хүтэлбэрилхы олохон хүдэлмэрилэгшэд марксистско-ленинскэ теори тон дутамагаар шудална. Аймагай хэлхеэ холбооной конторын начальник Я. Трушков, аймгүйсэдкомой культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин таһагые даагша А. Арзухаев, хүдөө ажахын таһагай агроном П. Столяров, промкомбинадай директор Г. Пантелеев гэгшэд партийна үдэшын һургуулида һурадаг болобошье, занятиһаа оло дахин гээгдэһэн, программна материалаа үзэлгөөр хожомдоһон байха юм. Идейно-политическэ хэмжээгээ хүсэд дээшэлүүлдэггүй ушарһаа мүнөө үеын эрилтые хангажа шададдаггүй, даалгагдаһан хүдэлмэри һулаар эмхидхэдэг байна.

Бэеэ даагаад марксистско-ленинскэ теори шудалдаг олохон хүдэлмэрилэгшэд, хиналтын һулаар табигдадагые хэрэглэн, ямаршье хүдэлмэри хэнэгүй. Жэшээлхэдэ, аймагай адвокат Бабаринов, Кырэнэй сельсоведэй түрүүлэгшэ Тырхеев, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь Маншеев гэгшэд «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курсын» нэгэдэхи бүлэгые хоёр жэл соо «үзэжэ» байһаар.

Суглаан дээрэ хамтадаа 28 хүн үгэ хэлээ. Тэдэнэр большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, кадрнуудай дунда ябуулагдаха хүдэлмэриин дутуунуудые элирүүлһэн ба тэдэниие зайсуулха хэмжээнүүд тухай хэлэһэн байна.

Аймагай колхозуудта малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй ехэ дутуутай байһан тухай суглаан дээрэ тэмдэглэгдээ.

ВКП(б)-гэй обкомой VI пленумэй шиидхэбэриие гүйсэдхэлгэдэ зорюулагдаһан дэлгэрэнгы шиидхэбэри активай суглаан баталан абаа.

Амаралтын үдэрэй лектори

Кяхтын аймагай партийна кабинедэй дэргэдэ амаралтын үдэрэй лектори хүдэлмэрилнэ. Воскресенье бүхэндэ городой хүдэлмэришэд, албахаагшад теоретическэ темэнүүдээр лекци шагнахаяа суглардаг юм.

«Атом ба тэрэнэй энерги» гэһэн лекци научна ба политическэ эрдэм дэлгэрүүлхэ обществын Кяхтын отделениин бодото гэшүүн, дунда һургуулиин директор нүхэр Герасимов һаяхан уншаа.

Саашадаашье теоретическэ элдэб асуудалнуудаар лекцинүүд уншагдаха байна.

С. Зодбоев.

Кударын аймагай культурын байшан һайнаар хүдэлмэрилнэ

Кударын аймагай культурын байшан лекционно-пропагандистска ба культурно-ниитын хүдэлмэриие недондо жэлэйхидэ орходоо һайнаар ябуулна. Тус культурын байшангай дэргэдэ 11 хүнһөө бүридэһэн совет тогтоогдоод, һарадаа хоёр дахин сугларжа, хүдэлмэриин дүнгүүдые шалгадаг ба саашадаа хэгдэхэ ажалай түсэб табидаг байха юм. Гадна тус соведэй гэшүүд культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие һайнаар ударидахын тулада, тус тустаа даалгабаринуудые абанхай. Мүнөө тэдэнэр 26 хүн составтай уранһайханай самодеятельностиин коллектив эмхидхээ. Энэ жэлдэ залуушуулай вечернүүд 6 дахин үнгэргэгдөө, культурна һонин наадануд, танцанууд болоно. Тэрэшэлэн уранһайханай самодеятельностиинхид 8 дахин концерт харуулаа. 1951 оной июлиин 12-то тус коллективэй концерт республикын радиостудиһаа дамжуулагдаһан байна. Зундаа үбһэ хуряалга дээрэ ажаллажа байһан колхознигуудта концертнүүд оло дахин харуулагдаһан, лекцинүүд уншагдаһан байха юм.

Гадна, аймагай библиотекые даагша нүхэр Г. М. Марков, культурын байшангые уранһайханайнь талаар хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Д. Климов гэгшэдэй үүсхэлээр фото выставкэнүүд эмхидхэгдээ.

Зүгөөр, тус культурын байшан үбэлдэ бэлэдхэлгын хүдэлмэри юрэнхыдөө муу бэшээр ябуулбашье, түлишөөр хүсэд хангагдаагүй байһаар.

Д. Чимбеев

Хүүгэдые хүмүүжүүлэгшэдэй курса ба семинарнууд

Багшанарай эрдэм мэргэжэлые дээшэлүүлхэ институдай дэргэдэ республикын хүүгэдэй байшангуудай хүдэлмэрилэгшэд—хүмүүжүүлэгшэдэй нэгэ һарын курса үнгэргэгдэжэ байна. Тэрээндэ 30 хүн һуралсана.

Хүүгэдые хүмүүжүүлэгшэд хадаа һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин удхашанар ба методико. тухай, тэрэ хүдэлмэриие эмхидхэлгэдэ тэдэнэрэй үүргэ тухай асуудалнуудтай танилсаһан байна. Курсада һурагшад «Языкознани тухай асуудалаар нүхэр Сталинай һургаал», «Диалектическэ ба историческа материализм» гэһэн ба бусад темэнүүдээр лекцинүүдые шагнаа.

Мүн тус институт ВЛКСМ-эй обкомтой хамта долоонжэлэй ба дунда һургуулинуудай хүүгэдэй гэрнүүдэй ахалагша пионервожатануудай семинар үнгэргэхэнь. Семинарта 150 пионервожатанууд сугларжа, 5 үдэрэй туршада — ноябриин 26-һаа декабриин нэгэн хүрэтэр өөһэдынгөө мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлхэ байна.

Студентнэр үлһгэршэ Тороевтой уулзаба

Ноябриин 22-то Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ Бурят-Монголой пединститудай студентнэр мэдээжэ үльгэршэ Апполон Тороевтой уулзаба. Институдай һургагша Е. В. Баранникова, культурын научно-шэнжэлэлгын институдай хүдэлмэрилэгшэ М. Хамаганов гэгшэд үльгэршын ажабайдал ба ажал-ябуулгатай студентнэрые танилсуулһан байна.

Нүхэр Тороев өөрынгөө зохёоһон дуунуудые. мүн үльгэрнүүдэй отрывогуудые студентнэртэ дуулажа ба хөөрэжэ үгөө. Тэрэнэй ураназр найруулһан зохёолнууд студентнэрые ехээр һонирхуулба. Поэт Данри Хилтухин үльгэршын онтохонуудай оршуулгые ород хэлэн дээрэ уншажа үгөө.

Удаань А. Шадаев нүхэр Тороевой һүүлэй үедэ найруулһан шэнэ зохёолнууд тухай хөөрэжэ үгэбэ.

Б. Шойнжонов.

Кабанскын радиоузел Кабанскын болон Байкало-Кударын аймагуудай 20 гаран колхозуудта радиодамжуулгануудые хэдэг байна. Энэ радиоузел өөрынгөө дамжуулгануудые эрхим шанартайгаар, өйлгосотой һайнаар хэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Радиоузелай техник З. В. Вертинская радиогоор дуу дамжуулгые тааруулжа байна. Ф. Моренецын фото.

СОВЕДҮҮДЭЙ СЕССИНҮҮДЫЕ ХАҺА САГ СООНЬ ЗАРЛАХА

Сесси хадаа Соведүүдэй ажал-ябуулгын эмхидхэлэй гол формо мүн. Ажалшадай депутадуудай сельскэ ба сомоной Соведүүдэй сессинүүдые хаһа саг соонь, зүбөөр үнгэргэлгэ нютагай Соведүүдэй урда табигдажа байгаа зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ ехэ үүргэ эзэлнэ.

Гэхэ зуура, Бичурын аймагай сельскэ ба сомоной олохон Соведүүд сессинүүдэй удхашанарые тоодоггүй, тэдэниие зарлаха тухай Конституцияар тогтоогдоһон болзорнуудые эбдэдэг байна. Жэшээлхэдэ аймагай, сельскэ ба сомоной Соведүүдэй хахадһаа олонхинь сессинүүдээ тусхайта болзорнуудтань зарланагүй Ара Хэрээтын, Гушадай, Красно-Посельскэ, Верхне-Маргентуйска, Ново-Сретенскэ ба бусад хэдэн сельскэ Соведүүд энэ жэлэй 10 һарын турша соо оройдоо 4—5 сесси зарлаа. Гушадай ба Ново-Сретенскэ сельсоведүүд гурба һарын турша соо, Бичурска ба Узко-Лугска сельсоведүүд 2 һарын турша соо сесси зарлаагүй байба. Тиин эдэнэр колхозуудай ажахын ба культурна хүгжэлтын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ үүргэеэ һулаар дүүргэнэ. Перспективнэ шухала асуудалнуул сессинүүд дээрэ оройдоошье хэлсэгдэнэгүй. Томодхогдоһон колхозуудай ажахые саашадань хүгжөөлгын асуудалнууд тус аймагай сельскэ ба сомоной нэгэшье Соведэй сесси дээрэ табигдаагүй байгаа.

Эдэ юун дээрэһээ тохёолдоноб гэбэл, аймагай Соведэй гүйсэдком хадаа сельскэ ба сомоной Соведүүдэй хүдэлмэриие муугаар шалгадаг, һулаар хинадаг байна. Сельскэ ба сомоной Соведүүдэй сессинүүд дээрэ ехэнхидээ текущи кампани тухай асуудалнууд гү, али аймагай Соведэй, республикын Министрнүүдэй Соведэй шиидхэһэн юрэнхы асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэнэ.

Сельскэ ба сомоной Соведүүдэй сессинүүдэй протоколнууд ба шиидхэбэринүүдые шэнжэлэн үзэхэдэ, нилээд олониинь обор тулюураар, найруулга муутайгаар бэшэгдэһэн байна. Мүн зарим протоколнуудынь хүсэд бэшэгдэнгүй, аймагай Соведэй гүйсэдкомдо хүргэгдэнгүй орхигдошодог байба. Жэшээлхэдэ, Красно-Посельскэ сельсоведтэ (түрүүлэгшэнь нүхэр Я. Кснечных) 6 сесси зарлагдаһан аад, оройдоо хоёройнь протоколнууд бии, бэшэниинь бэшэгдэнгүй орхигдошоһон байна. Харланай сельсовет 10 сесси зарлаа, гэбэшье миил 6-найнь протокол аймагай Соведтэ хүргэгдээ. Иимэ жэшээнүүд олон.

Аймагай Соведэй гүйсэдкомдо сельскэ ба сомоной Соведүүдэй хүргэһэн протоколнууд ба шиидхэбэринүүдые хэншье шэнжэлдэггүй, хэр зүбөөр бэшэгдэһыень шалгадаггүй байха юм. Тиигээд тэдэ шиидхэбэринүүд дүүргэлтэ болгогдонгүй, саарһан дээрэ үлэдэг байна.

Ушар иимэһээ, сельскэ ба сомоной Соведүүдэй сессинүүдые Конституцияар тогтоогдоһон болзорой ёһоор һара бүри зарлажа, колхозно тосхонуудай ажахын ба культурна хүгжэлтын шухала, перспективнэ асуудалнуудые шиидхэхэ, гаргаһан тогтоолнуудаа заабол дүүргэхэ хэмжээнүүдые абаха шухала. Мүн сессинүүдэй протоколнууд ба шиидхэбэринүүдые һайнаар бэшэлгэдэ анхарал табиха шухала.

Бичурын аймагай Соведэй гүйсэдком сельскэ ба сомоной Соведүүдэй хүдэлмэриие үдэр бүри тодорхойгоор хүтэлбэрилхэ, тэдэнэй хүдэлмэридэ туһаламжа үзүүлхэ, аймагай урда табигдаһан ажахын ба политическэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ Соведүүдэй үүргые дээшэлүүлхэ уялгатай.

Б. Михайлов.

Колхознигуудай агрозоотехническэ һуралсалые һайнаар эмхидхэхэ

Иволгын аймагай хүдөө ажахын таһагай табиһан түсэбэй ёһоор, аймагай колхозуудта мүнөө жэлдэ агротехническэ 10 курса эмхидхэгдэжэ, тэдээндэ 300 гаран колхознигууд һуралсаха ёһотой байгаа. Тэрэшэлэн зоотехническэ курсэнуудай нэгэдэхи жэлэй һуралсалда 150 хүн, хоёрдохи жэлэйнь һуралсалда 60 колхознигууд хабаадуулагдаха ёһотой байна.

1951—1952 оной һуралсалай жэлдэ Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз муу бэшээр бэлэдхээ. Эндэ заняти үнгэргэхэ байрэнууд һайнаар түхеэрэгдэһэн, түлишээр хангагдаһан байха юм. Зоотехник нүхэр Исаченко зоотехническэ курсада һурадаг колхознигуудтай түрүүшын 3 заняти үнгэргөө. Тэрэшэлэн «Улаан Оронго» колхоздо дүршэлтэй агроном нүхэр Кушнарёв агротехническэ курсын занятинуудые һайнаар үнгэргэнэ.

Гэхэтэй хамта, зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд колхознигуудай дундаһаа мэргэжэлтэй кадрнуудые бэлэдхэхэ тон шухала хэрэгые тоодоггүй, тэрээниие эмхидхэлгэдэ анхаралаа огто хандуулдаггүй байха юм. Жэшээнь XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо курсын занятинуудые эхилһээ байтагай, байрануудые бэлдэдүй. Тиимэһээ ветеринарна хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Заварзин заняти үнгэргэхэ аргагүйдэжэ байна. Колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Гусельников, партийна организациин секретарь нүхэр Гаськов занятинуудые эмхидхэхэ тушаа ямаршье хэмжээ абанагүй. Тэрэшэлэн «Красный пахарь» колхоздо агрозоотехническэ курсын заняти эхилээгүй, энэ колхозой правлени заседани дээрээ тус асуудал ушарые зүбшэн хэлсээдүй байха юм.

Колхознигуудай зоотехническэ һуралсал эмхидхэхэ гээшэ колхозуудай правленинүүд ба партийна организацинуудай шухала зорилго мүн. Мэргэжэлтэдые олоор бэлэдхээ һаа, ниитын малажал амжалтатайгаар хүгжөөхэ, ашаг шэмые дээшэлүүлхэ, хүдөө ажахын культурануудай үндэр баян ургаса абаха зорилгонууд амжалтатайгаар шиидхэгдэхэ байна бшуу.

М. Майоров.

Дэлхэй дээрэ эгээн демократическа сүүд

Капиталистическэ ямаршье гүрэндэ сүүд болбол эзэрхэхы ангиин гарта байдаг зэбсэг мүн. Буржуази болбол өөрынгөө сүүдэй ангиин удхашанарые балартуулхые, буржазна обществодохи сүүд капиталистнуудай ба мүн тэрэшэлэн ажалшадай интересүүдые хамгаалдаг юм гэжэ харуулхые али болохоор оролдоно. Буржуази болбол өөрынгөө сүүдые ангиин дээдэ тээ байдаг, гүрэнһөө дулыдангибэшэ орган юм гэжэ харуулхые мүн лэ һэдэдэг.

Зарим капиталистическэ оронуудта, жэшээлхэдэ, Америкын Холбоото Штадуудта, ажалшадай нюдэнһөө далдалхын тулада судьянуудые һунгаха ябадал тогтоогдоһон байна. Гэбэшье, энэ һунгалта хадаа ёһо дүүргэхын тулада хэгдэдэг, эрдэмэй ба зөөри шадалай ценз тогтоогдожо, судьягаар ажалшадай һунгагдаха арга боломжые хизаарлан хаһадаг байха юм. Тэрэнһээ гадна, гансахан лэ буржуазиин аша туһада алба хэхэ хүнүүдэй судьягаар һунгагдаха ябадалые хангажа шадахаар һунгалтануудынь үнгэргэгдэдэг. Капиталистическэ олонхи оронуудта судьянар һунгагдадаггүй, харин томилогдодог байна.

Буржуазна обществодо, судьянарые һунгадагшье капиталистическэ оронуудта судьягай тушаал хадаа элдэб мэхэ хэрэглэн олзо олохо эшэ үндэһэн боложо үгэдэг. Тиимэһээ тэрэ тушаалые тон ехэ мүнгэ зөөреэр худалдан абадаг ушар олон үзэгдэдэг. Жэшээлхэдэ, США-да судья Эвальд зүрилдэгшэ Хили гэгшэдэ 10 мянган доллар түлэжэ, тэрэнэй туһаламжаар судьягай тушаалда һунгагдаһан байха юм. Судья Симпсон өөрынгөө абадаг салин хүлһэнһөө гадна, 125 мянган доллар банкда нөөсэлһэн байна.

Американска буржуази хадаа сүүдые өөрынгөө эзэрхэлгын зэбсэг, эдилгэ абалгын ба булаан дээрмэдэлгын уурхай болгоһон байна.

Хаанта Россида судьянар болбол помещигүүд ба буржуазин аша туһада алба хэдэг, ажалшадые мүлжэгшэ үсөөнхидэй дарлалга доромжолгын зэбсэг байһан юм. Эблэрүүлгын судьянарай тушаалнууд һунгагдадаг байһан болобошье, тэрэ һунгалтануудта ажалшад хабаададаггүй байһан юм. Эблэрүүлгын судьянарые помещигүүд, купецүүд ба фабрикантнууд һунгадаг байгаа. Тэдэнэй тушаалда фабриканууд ба заводуудай. газарай ба гэр байрануудай эзэд ородог байгаа. Тиимэһээ эблэрүүлгын судьянарай хэнэй ашаг туһые харадаг байһаниинь элитэ.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революци хадаа хуушанай хаанта засагай сүүдые ба тэрэнэй аппаратые үндэһөөрнь усадхаа. Советскэ засаг сүүдэй шэнэ системэ байгуулаа. Тэрэнэй үндэһөөр судьянар ажалшадай дундаһаа һунгагдадаг, ажалшадай урда тоосоогоо хэдэг байхаһаа гадна, сүүдэй составта арадай заседательнууд хабаадалсадаг байна.

«Бидэнэр өөһэдөө сүүдлэхэ ёһотойбди,—гэжэ Владимир Ильич Ленин хэлээ һэн,—сүүдтэ ба ороноо хүтэлбэрилгэдэ гражданинууд бүхэн хабаадаха ёһотой».

Советскэ сүүд болбол общественнэ ба гүрэнэй байгуулалтые, ажахын социалистическэ системые ба социалистическэ зөөриие, гүрэнэй эмхи зургаануудай, предприятинуудай, колхозуудай, кооперативна ба бусад общественнэ организацинуудай, Советскэ Союзай гражданинуудай эрхэнүүдые хамгаалан, манай арадай аша туһые хёрхо хурсаар сахижа байдаг.

Бүхы эмхи зургаануудай, организацинуудай тушаалта нюурнуудай ба гражданинуудай советскэ хуулинуудые хэлбэришэгүйгөөр гүйсэдхэлгые хангаха гээшэ советскэ сүүдэй шухалын шухала зорилго болоно.

Буржуазна сүүд хадаа мүлжэгдэгшэдые баян ангиин хайрагамгүйгөөр дараха хурса зэбсэг байдаг. Тиихэдэ советскэ сүүд хадаа үнэн зүбөөр шүүжэ сүүдлэлгэ эрхилхэдээ олон миллион советскэ арадай, манай ороной бүхы ажалшадай дура зоригые бэелүүлнэ.

Советскэ сүүдэй органууд болбол Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин туйлалтануудые хамгаалха талаар, советскэ хуулинуудые хүндэлдэгөөр ажалшадые хүмүүжүүлхэ ба ниитын ажалай журам бэхижүүлхэ талаар тон ехэ хүдэлмэри хээ. Советскэ сүүд хадаа арадай тон ехэ этигэл найдабари ба дурлалгада хүртэхэ ёһоороол хүртэжэ байна. Капиталистическэ хуушанай али бүхы үлэгдэлнүүдые усадхан зайсуулха талаар өөртөө даалгагдаһан зорилгонуудые советскэ сүүд нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэнэ. Советскэ судьянар ажалай ехэ һургуули гараһан, общественно-политическэ хүдэлмэридэ ябажа ургаһан хүнүүд юм. Энэнь манай республикын арадай сүүдүүдэй составые харахада тон эли болоно. Арадай судьянар политическэ һургуули гараһан, ажал хэрэг дээрэ шалгагдамал, тусхай юридическэ мэргэжэлтэй хүнүүд байна. Арадай судьянар бултадаа шахуу партиин гэшүүд юм. Тэдэнэй дунда эхэнэрнүүд олон. Эхэнэр судьянар бүхы судьянарай 50 процентнь шахуу болоно.

Большевистскэ парти ба Советскэ правительство арадай сүүдүүдэй хүдэлмэриие улам һайжаруулха тухай, арадай сүүдүүдэй хүн зондо дүтэ, тэдэнтэй нигта холбоотой ба хэрэгүүдые нобшоруулангүй түргэнөөр хаража үзэдэг байхынь тулада сүүд эрхилэлгые сомородхохын тулада саг үргэлжэ оролдоно.

Сталинска Конституци хадаа советскэ сүүдэй политическэ удхашанарые бүри дээрэ дэбжүүлээ, тэдэнэй амжалтатайгаар хүдэлмэрилхэ бүхы шухала услови байгуулаа. СССР-эй Конституциин 109-дэхи статьягай ёһоор, арадай сүүдүүд бүгэдэниитын, сэхэ ба тэгшэ һунгуулиин эрхэ баримталан нюуса ёһоор голосовалагдажа, районой гражданинуудаар гурбан жэлэй болзороор һунгагдадаг байна.

«Судьянар хэнһээшье дулдыдадаггүй ба гансахан лэ хуулида мэдэгдэдэг» гэжэ Конституциин 120-дохи статья соо бэшэгдэнэ. Судьянар өөһэдынгөө хүдэлмэри тухай, арадай сүүдэй хүдэлмэри тухай һунгагшадайнгаа урда тоосохо уялгатай ба һунгагшадай олонхиин шиидхэбэреэр ямаршье сагта тушаалһаа гаргагдажа болохо байна.

Советскэ засаг болбол дэлхэй дээрэ эгээн демократическа, ажалшадай аша туһые, социалистическэ гүрэнэй аша туһые хамгаалдаг үнэхөөрөө арадай сүүд байгуулаа.

Манай республика дотор арадай судьянар ба арадай заседательнуудые һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэл политическэ бэ үйлэдбэриин үндэр ехэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэржэ байһан ябадал энэниие эли тодоор гэршэлнэ.

Арадай судьянарта кандидадуудые дэбжүүлгэдэ зорюулагдаһан һунгагшадай суглаанууд хадаа республикын ажалшадай Эхэ орондоо хизааргүй дуратай ба үнэн сэхэ байһаниие үшөө дахин харуулһан байна.

Һунгагшад болбол арадай судьянар ба заседательнуудта кандидадуудаар гүрэнэй аша туһада, ажалшадай эрилтэдэ үнэн сэхээр хандажа, этигэл найдабаритай болоһон хүнүүдые дэбжүүлээ.

Арадай сүүдүүдэй составта дэбжүүлэгдэһэн кандидадууд хадаа арадай дундаһаа гараһан, тэрэнэй үнэн сэхэ хүбүүд ба басагад, Эхэ ороной үнэн патриодууд юм.

Арадай судьянарта кандидадуудаар 34 хүн, арадай заседательнуудта кандидадуудаар 2400 хүн республика дотор дэбжүүлэгдээд байна. Тэдэнэр бултадаа манай арадай ба большевистскэ партиин үнэн сэхэ хүбүүд, басагад юм. Ажалшад болбол тэдэнэй кандидатурануудые дэбжүүлхэдээ советскэ гүрэнэйнгөө аша туһые нарин сахижа, Эхэ ороноо саашадань хүгжөөхын түлөө тэдэнэрэй шударгаар тэмсэхэ байһандань батаар найдана.

Советскэ сүүдэй ажал-ябуулга хүн зониие Эхэ орондоо ба социализмын хэрэгтэ үнэн сэхэ байхын үзэлөөр, советскэ хуулинуудые нариинаар ба хэлбэришэгүйгөөр гүйсэдхэхэ, социалистическэ зөөридэ гамтайгаар хандаха, ажалай журам һайжаруулха, гүрэнэй ба общественнэ хэрэгтэ үнэн сэхээр хандаха, социалистическэ общежитиин гуримые хүндэлхэ үзэлөөр ажалшадые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ зорюулагдана гэжэ советскэ арад бэшэ мэдэнэ.

Манай республикын ажалшад 1951 оной декабриин 16-да арадай сүүдүүдые һунгахань. Тэдэнэр тэрэ дээрээ энэ үдэр һунгуулиин урнануудта эмхитэйгээр ерэжэ, советскэ арадай үнэн сэхэ хүбүүд, басагадай түлөө өөһэдынгөө голосуудые үгэхэ байна. Тэдэнэр хадаа коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө голосовалха байна.

Арадай судьянарай ба арадай заседательнуудай кандидадуудай түлөө голосованида манай республикын һунгагшадай элдэбхитэйгээр хабаадажа, Эхэ орондоо ба большевистскэ партида дуратай ба үнэн сэхэ байһанаа үшөө дахин харуулха байһаниинь лабтай. Тэдэнэр социалистическэ гүрэнэйнгөө үндэһэ шадалые бэхижүүлхэ, ажабайдалаа улам һайн һайхан болгохо мэдэлгэсэ үшөө дахин харуулха байна.

Г. БАХАНОВ.

Түрүү дүршэлэй трибуна

ПЛЕМЕННОЙ ФЕРМЫН ХҮДЭЛМЭРИ ТУХАЙ

онгын аймагай Карл Маркэрэмжэтэ колхозой һүнэй-то племенной фермэ хүдөө ажа Бүхэсоюзна выставкэдэ канаар баталагдаһан байна. хүндэтэ эрхые тус фермынэшэгүй, оролдосотой ажаа ашаар олоо. 15 жэлэй турсоо энэ фермэ 1000 гаран толлеменной залуу мал республибусад колхозуудта худалдаа, ингаа шанарые һайжаруулаа.

МАЛАЙ АШАГ ШЭМЫЕ ДЭЭШЭЛҮҮЛГЭ

еменной фермын хүдэлмэриэд малнуудые харууһалга, эдеэдэ гол анхаралаа хандуулна. е үбэлжэлгын үедэ һайнаар үүлхэ ба харууһалха гээшэ ехэ удхашанартай. Үбэлэй үееэнһээ ехэ һү һаахын тула эдээ үнеэн бүридэ дунда зэр 12—14 килограмм үбһэ, 2,5— килограмм концентрат, 16—18 рамм силос, 8—10 килограмм ес, 60—70 грамм тэжээлэй н эдюулэгдэнэ. Тиихэдээ ферүнеэд барандаа адли тэжээл, нормоор эдидэггүй. Үнеэн ашаг шэмэ үгэлгынгөө, амишэгнүүрэйнгээ илгаагаар тэй элдэб рациондо таарүулаг. Үнеэн бүхэнэй эдихэ тэжээнормые зоотехник зохёоно. эдэ үнеэнэй нэгэ дахин эдихэ л шэлэн олохо, тэрээниие онтэжээлээр һэлгэхэ мэтын хүрние үнеэн бүхэнэй зан абаһайн мэдэдэг һаалишан хэлэг а. Племенной фермынхид таай үлэгдэлнүүдые малдаа буйан эдюулдэг, шэмэтэ тэжээл болотор хэбтүүлжэ гутаадагхарин үбэлэй турша соо дууь малдаа эдюулдэг юм. Тииэ энэ фермын үнеэд бүхэли дөө шэмэтэ тэжээлээр хангагай байдаг.

еэдые зүбөөр эдеэлүүлһэнэй ее һаалгын түрүү методүүдые лэһэнэй ашаар энэ фермын эй ашаг шэмэнь жэлһээ жэлэшэлнэ. Фермын түрүү һаали ашаг шэмэ ехэтэй үнеэдтэй ахой. Жэшээнь, симменталь үлтэрэй бухада ороондо оруулбаһан дүрбэдэхи үеын «Тол» гэжэ нэрэтэй үнеэн 1950 оналгын 285 үдэр соо 3,8 протоһолигтой 3055 литр һү үгэбайгаа. Тэрэшэлэн «Мальта», ва» гэжэ нэрэтэй үнеэд тус дөө 3000 гаран литр һү үгэбайха юм. Тиихэдэ 2500 гаран һү үгэһэн үнеэд нилээд олон. ын эрхим һаалишан Долгор Цырендоржиева нёдондо нгөө даалһан 10 үнеэнһээ 11 абажа, бүрин бүтэнөөр түлһэн ба үнеэн бүриһөө 2161 һү һааһан байна. Мүн һаали Гарма Очирова, Долгор Будаева, Буданай Буянтуева гэгшэд бүриһөө 2000 гаран литр аһан байха юм.

ПЛЕМЕННОЙ ТУГАЛ ХАРУУҺАЛГА

с фермын коллектив үнеэн бүе тугал абахын ба тэдэ нуудые бүрин бүтэнөөр түлхын түлөө тон ехэ анхарал үүлдаг. Тэдэнэр туталнуудые аар харууһалжа, саашадаа шанартай племенной үнеэд одог байна. Эхэһээ гараһанһаа 20 хоноторнь туталнуудые гаяа һайнаар харууһалдаг юм. ээнь, республикын эрхим һаан Гарма Очирова туталнуунигэжэ абадаг ба түлжүүлдэг :

еэнэй түрэхэдэ, тугалынь сэолст дээрэ тодожо абаад, бэхуурай болотор соломоор арг, мүн ама хамарынь полотенэршадаг юм. Түрүүшын 20 й турша соо нарай тугалые илактори дотор, эртээнһээ дезинфекцилэгдэһэн клеткэ соо соломон сэбэр дэбисхэр дээрэ байлгана. Клеткэнүүд соонь ариг сэбэр сахигдадаг, тугалнуудай дэбисхэрынь үдэрэй гурба дахин һэлгэгдэжэ байдаг, мүн клеткын муухай болоһон хананууд дары сагаздагдадаг байна. Эхэһээ гараһанайнь һүүлээр эгээн түрүүн нэгэ час болоод тугалда эхынь уураг уулгадаг, тиихэдээ сүүдхэ соо 4—5 дахин уулгадаг байна. Хэрбээ тугалай үбшэлһэн хэбэртэй байгаа һаань, тэрээниие изоляторта дары оруулаад ветеринарна хүдэлмэрилэгшэдэ дуулгадаг. Тугал хүлеэн абаха, түлжүүлхэ ба эдеэлүүлхэ талаар зоотехническэ заабариин эрилтэнүүдые бүрин дүүргэдэг дээрэһээ энэ һаалишан тугалнуудаа ходоһоо тобир тарганаар, элүүр һайнаар түлжүүлдэг байна. 20 хоноторнь тугалнуудые муугаар харууһалаа һаа, үбшэлжэ болохо байһыень нүхэр Очирова һайн мэдэдэг.

ПЛЕМЕННОЙ ХҮДЭЛМЭРИ ЭМХИДХЭЛГЭ

Племенной фермын үнеэдэй дунда нэгэдэхи классай, элитнэ үнеэд бии. Тэдэ хадаа фермын племенной үнеэдэй шухала хубинь болоно. Эрхим шанартай малнуудые шэлэн абахын тула малай уг гарбал, ашаг шэмэ, бэеын формо гэхэ мэтэнүүд харзада абтадаг. Малые иигэжэ шэлэхэ гээшэ тэдэнэй ашаг шэмыень (һү үгэлгэ, амидын шэгнүүр, һүнэйнь тоһолиг) дээшэлүүлхэ, мүн малэй бэеынь формые һайжаруулха эрга боломжо олгодог байна.

Үнеэдые орооной кампанида бэлэдхэхэ хэрэгтэ энэ фермын коллектив онсо анхаралаа хандуулдаг. Имагтал 400 килограммһаа доошо бэшэ амидын шэгнүүртэй үнеэн түрүүшынхеэ ороондо оруулагдаха гэһэн гурим племенной фермэдэ табигданхай. Хэрбээ залуу үнеэнэй ороондо орохо үедөө (22—24 һаратайдаа) тиимэ амидын шэгнүүртэй болоогүй байгаа һаань, тэрээниие ороондо оруулга 2—2,5 һараар хойшолуулагдадаг юм.

Тус племенной фермэ үнеэдые искусственнаар ороондо оруулхын тула гүрэнэй племенной дэбтэртэ бэшэгдэһэн эрхим шанартай бухануудые хэрэглэнэ. Үнеэдые искусственнаар ороондо оруулха хүдэлмэриие дүршэлтэй техник-осеменатор нүхэр Батуев үнгэргэдэг. Энэ нүхэр 10 жэлдэ тус хүдэлмэриие эрхилжэ байһан тула үнеэдые искусственнаар ороондо оруулха техникэ һайнаар шудалһан байна. Бухануудай эдидэг тэжээлэй рацион иимэ: эрхим шанартай 13—15 килограмм үбһэн, 4—5 килограмм овес, 10—12 килограмм корнеплод ба 70—80 грамм тэжээлэй дабһан. Тиихэдэ орооной кампаниин үедэ үшөө дээгүүрхиеэ абтаһан һүн ба тахяагай үндэгэн бухануудта үгтэнэ.

Бухануудай дундаһаа эгээл эрхим һайн шанартайнуудыень шэлэн абажа, тэдэниие дүүрэнээр хэрэглэн, тус фермынхид племенной хүдэлмэриие хэрэгтэй шэглэлээрнь ябуулдаг байна.

АЖАЛАЙ ЭМХИДХЭЛ

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой племенной фермэдэ малажалай саг үргэлжын бригада хүдэлмэрилдэг. Тэрэнэй составта һаалишад, малша-пастухнууд, тугалшад, тоо бүридхэлшэд, буха харууһалагшад болон бусад ороно. Энэ бригадада малажалай байранууд, мори унаа, зэр зэмсэг, һүнэй амһарта, силоснэ барилга, тэжээл буйлуулха машинанууд ба түхеэрэлтэнүүд даалгагдан үгтэнхэй.

Фермын хүдэлмэрилэгшэд һааһан һүнэйнгөө, түлжүүлһэн тугалнуудайнгаа жэшээгээр, мүн орооной кампаниие үнгэргэһэн, малайнгаа амидын шэгнүүриие дээшэлүүлһэн хэмжээгээр ажалта үдэр олодог юм. Һаалишан бүхэндэ 10-һаа 12 хүрэтэр үнеэн даалгагдадаг. Һаалишан өөрынгөө дааһан үнеэдые эдеэлүүлдэг, уһалдаг, сэбэрлэдэг, һаадаг, тугаллуулхаар бэлэдхэдэг ба түлнүүдыень абадаг байна. Гадна, үбэлжэлгын бүхы үе соо һаалишан бүхэн өөрынгөө дааһан үнеэдые агаарта ябуулдаг, хаһа болзор соогоо ороондо оруулагдахынь хойноһоо хаража байдаг юм. Малша-пастухта 50 үнеэн, тугалшанда 25-һаа үсөөн бэшэ тугал даалгагдана.

Племенной фермын хүдэлмэрилэгшэдые һэлгэхэ ябадал огтолон болюулагданхай. Имагтал онсо ушарта фермын хүдэлмэрилэгшэд һэлгэгдэдэг, тэндэхи малажалай бригада ямаршье үедэ тэрэ зандаа хүдэлмэрилдэг байна. Дутагдалнуудтай эбсэшэгүйгөөр, ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг байхаар малажалай хүдэлмэрилэгшэдые партийна группа, тэрээниие хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Эрдынеева хүмүүжүүлнэ. Партийна группа хадаа фермын бүхы коллективэй центрынь болонхой. Тэрэ болбол тохёолдоһон бэрхэшээлтэй байдалһаа гаралгадань, орёо асуудалнуудые шиидхэхэдэнь малшадта ходоодоо туһалдаг. Малшадай дунда ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, партийна группа болбол малай тоо олошоруулгада, ашаг шэмыень дээшэлүүлгэдэ племенной фермын һаалишадые зоригжуулна. Ажалай шанга журам, ажалдаа коллективнэ ёһоор хандалга, бэе бэедээ харилсан туһалалсалга, дааһан хэрэгэй түлөө харюусалгаяа мэдэрэлгэ, мэргэжэлээ дээшэлүүлхын түлөө саг үргэлжэ, эсэшэгүйгөөр хүдэлмэрилхэ ябадал тус фермын коллективэй амжалтануудай гол үндэһэ һууринь болоно.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой племенной фермын хүдэлмэрилэгшэд мүнөө жэлдэ һайнаар хүдэлмэрилжэ, горьтой амжалтануудые туйлажа байна. Энэ жэлэй 9 һарын турша соо 160 толгой племенной эрхим шанартай залуу мал бусад колхозуудта худалдаһан, һаамхай үнеэн бүриһөө 1600 литр һү һааһан байна. Жэлэй эсэс хүрэтэр ехэ һү һаахын түлөө энэ фермын һаалишад эршэмтэйгээр тэмсэнэ.

Фермын хүдэлмэрилэгшэд фермэ шадарайнгаа участогууд дээрэ һайнаар хүдэлмэрилжэ, мүнөө жэлдэ турнепсын ба зелёнкын муу бэшэ ургаса ургуулаа. Мүн малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл жэшээтээр түгэсхэгдөө. Саашадаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулха, малажалай хүндэ хүдэлмэринүүдые механизацилхын (электрын хүсөөр үнеэ һааха, тэжээл буйлуулха, үнеэдые автоматическаар уһалха ба тэжээл үгэхэ) тула хэгдэжэ байгаа хэмжээ-ябуулгануудаа эсэстэнь хүрэтэр бэелүүлхэдээ энэ фермынхид малаа бүри культурнаар үсхэбэрилхэ, ашаг шэмыень улам дээшэлүүлхэ арга боломжотой болохо байна. Мүнөө мал харууһалгын эгээн харюусалгатай, үбэлжэлгын үе ерэбэ. Малайнгаа үбэлжэлгые жэшээтэ һайнаар үнгэргэһэнһөө ерэхэ жэлэй бүхы хүдэлмэри—түл абалга, үнеэдһээ ехэ һү һаалга, мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэлгэ барандаа дулдыдаха байна. Тиимэһээ энэ фермын коллектив малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхые уряалһан партиин областной комитедэй нэмэл бэшэгэй харюуда малайнгаа үбэлжэлгые хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар үнгэргэхэ гэжэ шиидээд, малнуудаа үбэлэйнь дулаан байрануудта оруулжа байна.

В. Титов, зоотехник.

Урданайнгаа дутуунуудые дабтана

ахтын МТС тракторнуудые заарилгын намар-үбэлэй сезониие бүри ехээр хожомдуулжа эхил. Тиигэжэ трактор машинанууд шанар муутайгаар заһабарилзаһабарилгын болзорые унжаүүлдаг байна. Тэрэнэй эсэстэ орна паркын хахадһаа ехэн техническэ элдэб дутагдалтай байжа, хабарай тарилгын ын үедэ ходо эбдэрдэг, ехээр адаг байна. Гэбэшье, тус МТС-иреки урда жэлнүүдэйнгээ алүүдһаа ямаршье тобшолол хэүй байшоо.

олхозуудта полевой хүдэлмэриэй дүүргэгдэһэнһээ хойшо ниехэ саг үнгэрөө. Теэд МТС хүрэтэр тракторнуудай заһаилгые ёһотойгоор эхилээдүй. Зү МТС-эй директор нүхэр Далтрактор заһабарилгын октябрь н түсэбые дүүргээбди гэжэ хадаг, Теэд тэдэ тракторнуудынь поли дээрэ заһагдажа, юрэнхыдөө техническэ харууһалга хэһэнтэй адли байха юм. Тиихэдэ ноябрь һара соо 10 трактор заһабарилжа гаргаха түсэбтэй аад, мүнөө хүрэтэр нэгыешье заһабарилжа дүүргээдүй.

Тус МТС-эй машинно-тракторна мастерской тон муугаар түхеэрэгдэнхэй. Трактористнуудай һайнаар хүдэлмэрилхэ услови тэрээн соонь байгуулагдаагүй. Мастерской соо оройдоо гансахан токарна станок табигданхай тула заһабарилагшадай хүдэлмэриие ябашье хангажа шадахагүй байна.

Тракторнуудые заһабарилга дээрэ узловой метод эгээн таарамжатай, үлүү һайн гэжэ олон МТС-үүдэй дүй дүршэл харуулаа. Гэбэшье, Кяхтын МТС-эй дирекци энэ түрүү метод нэбтэрүүлхын түлөө мүнөө хүрэтэр ямаршье хэмжээ абанагүй, тэрээниие эмхидхэхэ тухай мүнөө дээрээ хооһон хөөрэлдөөнүүд боложо байна. Тэрэнэй эсэстэ тракторнуудай детальнууд болон узелнуудай заһабарилгын шанар тон муу.

Энэ МТС-эй заһабарилгын хүдэлмэридэ трактористнуудай хахадһаа үсөөнхинь хабаадана. Бэшэ трактористнуудынь колхозуудтаа байһаар.

Заһабарилгын намар-үбэлэй сезон соо механизаторнууд өөһэдынгөө эрдэм мэргэжэлые дээшэлүүлхэ ёһотой. Олон трактористнууд техминимум тушааха байна. Гэбэшье, МТС-эй дирекци механизаторнуудай техническэ һуралсалай талаар мүнөө хүрэтэр ямаршье хэмжээ-ябуулгануудые харaалаагүй. Тэрэшэлэн механизаторнуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха түсэб зохёогдоогүй байха юм.

С. Зодбоев.

Үрһэ хаалгые ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхэ

Яруунын, Закаменай, Ториин, Сэлэнгын, Хэжэнгын аймагууд үрһэ хаалгые унжагайруулна

Мухаршабэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо үрһэнэй тарян үхэр һунигүй сэбэрлэгдэжэ байна. Тарял сэбэрлэлгэ ба хатаалга дээрэ хоёр сушилка, гурбан «ВИМ» машинанууд хүдэлмэрилнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозник-коммунист Иван Иванов; агротехник Илларион Лёонов гэгшэд сэбэрлэгдэһэн тарян амбарта хаагдахынь урда тээ үзэжэ байна.

Ф. Моренецын фото.

Ерэхэ жэлэй ургаса тушаа анхарал табинагүй

Заиграйн аймагай Старо-Брянска сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз тарянажалай талаар аймаг дотороо томо колхозуудай нэгэн юм. Гэбэшье, ерэхэ жэлэй ургасада энэ колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй анхаралаа хандуулаагүй дээрэһээ ороoһото культурануудай үрһэ хаалга таһалдаха туйлдаа хүргэгдөө. 1619 центнер үрһэ хааха түсэбтэй аад, ноябриин 20 болотор оройдоо 842 центнер хааһан гэхэ гү, али үрһэ хааха түсэбөө 55 процент дүүргэһэн байна. Теэд колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Балаганский энэ шухала хүдэлмэриие амжалтатайгаар түгэсхэхын тула ямаршье хэмжээ абанагүй. Тогуудтань нилээд ехэ тарянай сэбэрлэгдээгүй зандаа хэбтэжэ байбашье, колхозой правлени тэрэниие сэбэрлэлгэдэ колхознигуудые табинагүй. Мүн амбарта хаагдаһаншье үрһэнэиинь тарилгын кондицида хүргэгдөөгүй. Тэрээнһээ байтагай үрһэнэй тарян ондоо тээшэнь гаргашалһан баримтанууд үзэгдэнэ.

Энэ колхоз тарянажалаа хангалтагүйгөөр эрхилжэ, жэл бүри бага ургаса хуряана. Тиин өөрыгөө өөрын үрһөөр хангажа хүсэд шададаггүй дээрэһээ жэл бүри гүрэнһөө үрһэ урьһаар абадаг юм. Түрүүлэгшэ нүхэр Балаганский гүрэнһөө үрһэ урьһаар абажа һуршаһан иждивенческэ һанал бодолдо эзэлэгдэнхэй тула мүнөөшье жэлдэ хэрэгтэй хэмжээнэй үрһэ хааха дурагүй. Гадна, нүхэр Балаганский страховой фонд байгуулха шухала хэмжээ-ябуулга бэелүүлхэһээ арсажа, хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэхэ замда ороһон байна.

Энэ колхоз хартаабхын үрһэ хаалгые тэрэшэлэн таһалдуулна. Түсэбэй ёһоор 900 центнер хартаабхын үрһэ хааха ёһотой аад, оройдоо 580 центнер хаагаа. Теэд тэрэншье илгагдажа, тарилгада хэрэглэгдэхээр үшөө болгогдоогүй. Мүн муугаар хадагалагдаһан дээрэһээ ехэнхи хартаабхань гутажа байна. Хартаабхын үрһэ хааха түсэбөө дүүргээгүй байбашье, колхозой правленинь колхознигууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшадһаа хартаабха худалдан абажа, үрһэнэйнгөө фондые хүсэлдүүлхын түлөө оролдоногүй.

Колхозой партийна организаци ба тэрэнэй секретарь нүхэр Трофимов болбол колхозой правлениин, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Балаганскиин ажал-ябуулгые хинэн шалгадаггүй, һайн шанартай үрһэнэй фонд саг соонь байгуулхые тэдэнэрһээ эридэггүй байха юм.

Тиимэһээ Заиграйн аймагай хүдөө ажахын таһаг ба тэрэниие даагша нүхэр Перевалов үрһэнэй фонд байгуулха талаар Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй хэһэн хүдэлмэриие шалгажа, ерэхэ жэлэй тарилгада хүсэд хүрэхэ ороoһото культурануудай ба хартаабхын үрһэ энэ колхозой хааха ябадал туйлаха ёһотой.

О. Николаев.

Үрһэеэ гутаажа байна

Ерэхэ жэлдэ үндэр ургаса хуряахын түлөө нютагай эрхим шанартай үрһэ хааха гээшэ колхозуудай мүнөөдэрэй шухалын шухала зорилго мүн. Гэбэшье, Байкало-Кударын аймагай зарим колхозууд үрһэ хаалгые тон ехээр унжагайруулна. Жэшээнь, «Путь коммунизма» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Полусуров) зуу гаран гектэр үрһэвэй участогай таряа мүнөө хүрэтэр сохёодүй. Энэ колхоз түсэбэй ёһоор 1534 центнер үрһэ хаахын ороондо оройдоо 956 центнер хаагаа. Үрһэ сэбэрлэлгэ дээрэ ажалай эмхидхэл хэлэшэгүй һулаар табигданхай. 22 хүнэй ороондо миил 8 хүн хүдэлмэрилнэ. Таряа сэбэрлэлгын машинанууд бултадаа шахуу үшөө заһагдаагүй зандаа хэбтэжэ байна.

Тэрээнһээ байтагай, комбайнай сохиһон 300 гаран центнер тарян энэ колхозой тогуудта ямаршье хушалтагүй, саһанда дарагдажа хэбтэнэ. Энэ тарянай зариманиинь гутажа байна. Иимэ байдал имагтал таряа хадагалха складууд ба амбарнуудые энэ колхозой эртээнһээ бэлдээгүй дээрэһээ болоо.

Таряа сохилгын ба үрһэ хаалгын талаар Сталинай, 18 партсъездын нэрэмжэтэ, «Красный пахарь», «II пятилетка» колхозууд бүришье муу байдалтай. Эдэ колхозууд мүнөө хүрэтэр үрһэнэйнгөө таряа сохижо эхилээдүй. «II пятилетка» колхоздо «МК—1100» гэжэ сложно молотилка хэдэн недели миин хэбтэдэг. Тиихэдэ Сталинай нэрэмжэтэ колхозой сложно молотилка ходо эбдэржэ һаатана. Эдэ колхозууд үрһэ хааха түсэбөө оройдоо 20—30 процент дүүргэнхэй. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Сапунов «мүнөө жэлдэ таряа ехээр ургуулаабди, сохижо ба үрһэ хаажа үрдихэбди, саг эртэ» гэһэн һанал бодолдо эзэлэгдээд, һанаа амархан һуужа байна. Иимэ һанаа амаранги байдал имагтал хамтын хэрэгтэ ба ерэхэ жэлдэ үндэр ургаса хуряаха хэрэгтэ һаад түбэг ушаруулхаһаа бэшэ ямаршье туһагүй.

Тиихэлэ аймгүйсэдком ба тэрэнэй хүдөө ажахын таһаг аймагайнгаа колхозуудта таряа сохилгын ба үрһэ хаалгын бодото байдалые мэдэнэгүй. Тиимэһээ тэдэнэр иимэ шухала хэрэгтэ энэ гэһээр анхаралаа хандуулжа, ерэхэ жэлэй тарилгада хүсэд хүрэхэ эрхим шанартай үрһэ ойрын үдэрнүүдтэ хааха хэмжээнүүдые дары абаха уялгатай. Байкало-кударынхид мүнөө жэлдэ тарянай үндэр ургаса ургууһан тула һайн шанартай үрһэ элбэг ехээр хааха дүүрэн арга боломжотой.

Н Хазагаев.

Үбэлэй сезониие эмхитэй һайнаар угтая

Санаар ба конькигаар ябалгын сезон эхилжэ байна. Мүнөө үедэ республикын комсомольско ба физкультурна организацинууд залуушуулые спортдо үргэнөөр хабзадуулха, тэдэнэй спортивно-техническэ ургалтые улам дээшэлүүлхын хойноһоо оролдохо ёһотой.

Түбхын түрүүндэ комсомольско ба физкультурна организацинууд Сталинска Конституциин һайндэрые угтуулан үнгэргэгдэхэ мүрысөөнүүдтэ хүдэлмэришэн ба колхозно залуушуулые, студентнэр болон һурагшадые олоор хабаадуулжа, тус мүрысөөнүүдые эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ уялгатай. Олониитые спортивна хэрэгтэ үргэнөөр хабаадуулхын тула предприятинуудта, колхозуудта санын болон конькиин мүрысөөнүүдые үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлхэ, тэрээндэ мүнөөнһөө эхилжэ бэлэдхэхэ шухала. Түрүүшын саһанай оромсоор—санаар ябалгада, мүн катогуудай бэлэн боломсоор—конькигаар ябалгада залуушуулые ба һурагшадые элсүүлжэ. санаар ябалгын (ГТО-гоор) комплексно нормо үгэлгые, конькигаар ябажа һураха кружогуудые эмхидхэхэ хэрэгтэй. Санаар ба конькигаар ябалгын спортые үргэдхэхын тула, нэн түрүүндэ, физкультурнигуудые спортивна хэрэгсэлээр хангаха, спортивна хүдэлмэри ябуулха, мүрысөөнүүдые үнгэргэхэ газарнуудые эртээнһээ шэлэн олохо, санын базануудые тогтоохо ба катогуудые гуримшуулха хэрэгтэй.

Теэд зарим аймагуудта үбэлэй спортивна сезониие бүрин түгэлдэрөөр угтаха бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулагданагүй. Сэлэнгын, Кударын, Хориин Тарбагатайн аймагуудта энэ хүдэлмэри илангаяа һула байна. Тус аймагуудай комсомольско ба физкультурна организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд үбэлэй спортивна сезониие эмхитэйгээр эхилхэ тушаа ямаршье хэмжээ абанагүй. Мүн Улан-Удэ, Городок, Бабушкин городуудта спортивна хүдэлмэридэ анхарал багаар хандуулагдана. Улан-Удын физкультура ба спортын хэрэгүүдые эрхилхэ городской комитет санын базануудые болон катогуудые байгуулха, мүн санаар, конькигаар залуушуулые хангаха тушаа биратай юумэ хэнэгүй Ленинэй орденто паровозовагонно заводой спортивна общество (түрүүлэгшэнь нүхэр Лубков, комсомольско комитедэй секретарь нүхэр Бугай) санын базануудые заһабарилжа, тэдэниие шухала хэрэгсэлнүүдээр хангаха, сана ба конькинуудые заһабарилха ямаршье хүдэлмэри ябуулнагүй. Теэд санаар, конькигаар ябажа һураха дуратай хүнүүд тэндэ олон. Улан-Удэ городто мүнөө үбэлэй спортивна сезондо 6 катогууд хүдэлмэрилжэ эхилхэ ёһотой аад, нэгэниинь бэлэн болоодүй. «Динамо» гэжэ спортивна обществын хүтэлбэрилэгшэд (нүхэд Ленкин, Соловьев) каток бэлэдхэлгые жэл бүхэндэ унжагайруулдаг заншалтай. Мүн «Спартак», «Буревестник» обществонууд спортивна сезондо муу бэлэдхэлтэй. Тус спортивна обществонуудай дэргэдэхи комсомольско организацинууд санын ба конькиин спорт хүгжөөхэ тухай анхарнагүй.

Мүнөө үбэлэй спортивна сезондо республикын колхозуудай коллективүүд олоороо, эдэбхитэйгээр хабаадалсаха уялгатай. Колхозуудай партийна эхин организацинууд санын базануудые байгуулгада, үбэлэй спортивна хэрэгсэлнүүдые худалдан абалгада, общественнэ инструкторнууд-тренернүүдые, судьянарые бэлэдхэлгэдэ анхаралаа табиха зэргэтэй.

Комсомольско болон физкультурна организацинууд, һайн дуранай спортивна обществонууд санын, конькиин спортые залуушуулай дунда үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, спортсменүүдэй мэргэжэлые дээшэлүүлхэ зорилготойгоор үбэлэй сагта элдэб мүрысөөнүүдые үнгэргэхөөр, мүн аймагай болон городской спартакиадануудые ба санаар ябалгануудые эмхидхэхээр хараалха зэргэтэй.

Үбэлэй спортивна сезониие амжалтатайгаар үнгэргэхын тулада санын базанууд болон катогуудые хаһа саг соонь нээхэ, спортивна хэрэгсэлнүүдээр тэдэниие хангаха, шухала тоотой инструкторнуудые бэлэдхэхэ хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ шухала.

Энэ үбэлэй спортивна сезондэ үедэ һургуулиинхидай дунда физкультурна хүдэлмэриие илангаяа үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй. Свердловск, Омск городуудай залуу физкультурнигууд үбэлэй спортые үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлхэ тухай үнэтэ үүсхэл гаргаһан байха юм. Энэ үүсхэлые дэмжэн, һургуули бүхэнэй һурагшадые санын ба конькиин мүрысөөнүүдтэ олоор хабаадуулха, БГТО ба ГТО-гэй значогуудта нормонуудые үгэлгэ эмхидхэхэ шухала.

Республика дотор физкультурна хүдэлөөе үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, физкультурнигуудай спортивно-техническэ туйлалтануудые дээшэлүүлхын тулада үбэлэй спортивна сезониие бүрин бэлэдхэлтэйгээр угтая.

М. Хабалов.

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерацийн Генеральна Соведэй сесси дээрэ

БЕРЛИН, ноябрийн 23. (ТАСС). Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерацийн (ВФП) Генеральна Соведэй табадахи сесси хүдэлмэреэ дүүргээ.

Генеральна Совет заводской комитедүүдһээ, профсоюзна организацинуудһаа ба политическэ ажал ябуулагшадһаа амаршалгын 2 мянга гаран телеграмма абаа гэжэ ВФП-гэй түрүүлэгшэ Джузеппе ди Витторио мэдээсэбэ.

Сессиин делегадууд шалгалтын комиссиин тоосоое нэгэн һаналаар баталһан, мүн шухала хэдэн резолюци абаһан байна.

Сессидэ хабаадагшад хадаа бүхы дэлхэйн ажалшадта ВФП-гэй Генеральна Соведэй хандаһан хандалгые угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

Хүн түрэлтэнэй хүби заяанай түлөө ехэ харюусалга профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерацида даалгагданхай гэжэ заагаад, өөрынгөө эрилтэнүүдые бэелүүлхын түлөө, хүдэлмэреэр бүрин хангагдахын түлөө, салин хүлһэ дээшэлүүлхын түлөө, социальна хуули гаргалга һайжаруулхын түлөө тэмсэлдэ ябуулгануудаа нэгэдүүлхыень элэб шэглэлэй профсоюзуудай гэшүүдые тус хандалга уряална. Генеральна Совет хадаа профсоюзна эрхэнүүдые ба демократическа сүлөөнүүдые хамгаалхын тулада, эб найрамдал хамгаалхын тулада тэмсэлээ эдэбхитэй болгохыень ажалшадые уряална. Экономическа эрилтэнүүдые хангуулхын түлөө тэмсэлэй амжалтатай байхын тула, гэр гуламтаяа хамгаалхын ба аюулта һандаралга зайсуулхын тула эб найрамдалай түлөө тэмсэгты гэжэ хандалга соонь хэлэгдэнэ.

Империалистнуудай аашануудые, дэлхэйн гурбадахи дай үүдхэхэ ба арадуудые боголшолхо гэһэн тэдэнэй эрмэлзэлгэнүүдые зааба. США-гэй зонхилхы бүлэг нюурнууд японско милитаризмые һэргээнэ, Баруун Германиие дахин зэбсэглэнэ, Европодо дайнай ба агрессиин гуламтые яаралтайгаар байгуулна гэжэ хандалга дотор тэмдэглэнэ.

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федераци болбол ажабайдалайнгаа интересүүдэй түлөө, эб найрамдалай, эрхэ сүлөөгэй, демократиин ба национальна бэеэ дааха байдалай түлөө единэ фронтоор тэмсэхыень ажалшадые уряална.

ВФП-гэй Генеральна Соведэй сессиин түгэсхэлэй заседани «Интернационал» дуулалгаар дүүрээ.

Чехословацка промышленностиин амжалтанууд

ПРАГА, ноябрийн 23. (ТАСС). Чехословакиин промышленна түрүү предприятинуудай олохон коллективүүд табанжэлэй түсэбэй гурбадахи жэлэй дээшэлүүлэгдэһэн даалгабаринуудые болзорһоонь урид дүүргээ гэжэ мэдээсэгдэнэ.

Пражска вагон бүтээлгын завод 1951 оной үйлэдбэриин түсэбые түрүүлэн дүүргээ. Материалнуудые гамтайгаар гаргашалһанай ашаар, тэндэ 19,5 миллион крон алмагдаба. Жэлэй эсэс хүрэтэр заводой коллектив жэлэйнгээ түсэбые 25 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ уялга абаа.

Кисуцкэ Нове Место гэжэ городтохи В. Широкиин нэрэмжэтэ машина бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь 2 һара урид дүүргэжэ, гайхамшагта амжалтануудые туйлаа. Заводой бүхы хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай 94 процентнь социалистическэ мүрысөөндэ хабаадана.

Бусад предприятинуудай коллективүүд 1951 оной үйлэдбэриин даалгабаринуудые гэрэшэлэн болзорһоонь урид дүүргээ.

Тибетскэ автономно районой культурна хүгжэлтэ

ШАНХАЙ, ноябрийн 23. (ТАСС). Сикан провинциин тибетскэ национальна автономно районой арадай правительствын байгуулагдаһанһаа хойшо үнгэрһэн жэлэй турша дотор ехэ хубилалтанууд болоо гэжэ «Синьхуажибао» газетэ мэдээсэнэ.

Мүнөө энэ райондо нэгэ дунда ба 55 эхин һургуули нээгдээ, тэдээндэнь 4.283 хүн һуралсана. Энэнь сүлөөрэлгын урда тээ нютагай һургуулинуудта һуралсаһан һурагшадай тооһоо таба үлүүтэй дахин олон байна.

Малайяда национально-сүлөөрэлгын хүдэлөө дараха гэһэн түсэбүүд буруу һурэбэ

ЛОНДОН, ноябрийн 23. (ТАСС). «Малайядахи англиийска засагаархидта тохёолдоһон хүндэ байдал тухай мэдээнүүдые тэндэһээ абаха зорилгоор» Малайя руу Англиин колонинуудай министр Литтлтон гэгшын ошохоёо байһан тухай мэдээсэлые «Дейли мейл» газетэ эли газартаа толилоо.

Англида каучук ба туулга гол түлэб үтэдэг Малайядахи байдалда зорюулагдаһан статья соогоо, «Дейли мейл» газетын сингапурска корреспондент хадаа малайска арадай-сүлөөлэлгын арми ехэ амжалтануудые туйлаа гэжэ мэдэрнэ. Корреспондент иигэжэ бэшэнэ: «Малайяда англичанинуудай позицинууд удаанаар болобошье, сохом муудажа байна. Гарахын аргагүй байдал тохёолдобо». «40 һарын турша соохи дайнай ябуулгануудай бодото дүнгүүд арадай-сүлөөлэлгын армида һайн байгаа» гэжэ мэдэрээд, корреспондент хадаа «аюулгүй байха хэмжээнүүдтэ олон миллион фунт стерлинг гаргашалагдаһан болобошье, үрэнүүдые үгөөгүй» гэжэ тэмдэглэнэ.

Египедэй ба Иранай премьер-министрнүүдэй хамтын мэдүүлгэ

КАИР, ноябрийн 23. (ТАСС). Ноябрийн 22-то, Каирта, Египедэй ба Иранай премьер-министрнүүдэй хэһэн хамтын мэдүүлгэнүүдые египетскэ газетэнүүд толилбо.

Хоёр ороной хоорондохи хани барисаата харилсаануудай бэхижэһэн ябадал тус мэдүүлгэ соонь заагдана, «хоёр оронуудта хамаатай асуудалнууд тушаа, тэдэнэй гадаадын политикын асуудал тушаа» Египедэй гадаадын хэрэгүүдэй министрын уялгануудые гүйсэдхэгшэ Фарадж-пашын хабаадалгатайгаар хэһэн хэлсээнэй һүүлээр, премьер-министрнүүд иигэжэ шиидэбэ:

«1. Иранай ба Египедэй хоорондо хани барисаан ба һууринжуулга тухай 1928 оной ноябрийн 28-да баталагдаһан ба хүсэндөө байжа үргэлжэлхэ договорой статьянуудые үргэдхэхын тула хэлсээнүүдые ойрын үедэ хэжэ эхилхэ.

2. Экономическа ба культурна хани харилсаан тухай договорнуудые, худалдаа наймаан ба далайгаар тамаралга тухай договор, мүн эбсэлгын процедура, арбитраж ба сүүдэй хэрэг харалга тухай договор хоёр ороной хоорондо баталха».

«Илангаяа хани барисаата хоёр арадые воригжуулагшэ хүсэл эрмэлзэлгэ бэелүүлгэдэ хамаатай бүхы асуудалнууд тушаа үзэл бодолойнгоо бүрин таараһаниие» премьер-министрнүүд зааба.

Мэдүүлгын түгэсхэлдэ иигэжэ хэлэгдэнэ: «Эдэ договорнууд хадаа хани барисаата харилсаануудые Иранай ба Египедэй тогтооһон Дунтын ба Дундэ Востогой арабска гүрэнүүдэй хабаадалгатайгаар олон талын улам үргэн хэлсээнүүдые баталха үндэһэ болгохо ёһотой байһан тушаа бүрин харилсан ойлголсолго туйлагдаа».

Эбэй договорые Итали баһа эбдэбэ

РИМ, ноябрийн 22. (ТАСС). Агаарай сэрэгэй хүсэнүүдэй личнэ составай тоо тухай хуулиин проект зүбшэн хэлсэлгэтэй дашарамдуулан сенадта үгэ хэлэхэ зуураа, Италиин оборонын министр Паччарди хадаа эбэй договороор тогтоогдоһоной ёһоор Италиин «оборонодо» сэрэгэй 200 ба транспортна 150 самолёт бэшэ, харин адагынь абахада 3.000 самолёт хэрэгтэй гэжэ мэдүүлбэ. Тиимэһээ ниидэхэ кадрнуудые бэлэдхэхэдээ энэ шэнэ тооое правительство баримтална.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, ноябрийн 23. (ТАСС). Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, бүхы фронтнууд дээрэ американо-английска интервентнүүдтэ ба лисынмановска сэрэгүүдтэ эсэргүү хамгаалалтын шэнга байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөөд, тэдээндэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа байна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Үсэгэлдэр зүүн фронт дээрэ американска армиин далайн ябаган сэрэгэй 7-дохи ба 1-дэхи дивизинүүдэй, лисынмановска 3-дахи дивизиин частьнууд олон тоото самолёдуудаар ба артиллерийскэ хүсэтэ дэмжэлгээр халха хэжэ, Арадай армиин частьнуудта эсэргүү добтолгонуудые дүрбэ дахин хэһэн байна. Гэбэшье, дайсан ехэ гээлтэ хоролтодо орожо, гэдэргээ намнагдаа.

Баруун ба центральна фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд түрүүшын рубежүүд дээрээ дайсанда эсэргүү байлдаануудые хэжэ үргэлжэлһөөр.

Мүнөөдэр Арадай армиин зенитнэ частьнууд ба самолёдуудые агнан буудагшадай отрядууд дайсанай 5 самолёт унагаагаа, эдэнь Сарибониин, Хванчжугай ба Вонсанай районуудые зэрлиг муухайгаар бомбодожо ба пулемёдоор буудажа үргэлжэлһэн байна.

Кореядэ даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүд тушаа

ПЕКИН, ноябрийн 22. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Кэсонһоо иигэжэ дамжуулна:

Подкомитедэй үсэгэлдэрэй заседани дээрэ американска делегадууд манай үсэгэлдэрэй дурадхалай һайруулгые бага зэргээр хубилгаха гэжэ мэдүүлээд, урдынхидаал адляар иигэжэ дурадхаба: хэрбээ даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээн зүблэхэ зүйлэй хоёрдохи пункт тушаа хэлсээ туйлагдаһан сагһаа хойшо 30 үдэрэй турша дотор баталагдаагүй һаань, тэрэ үедэ байха хоорондын лини сэрэгэй демаркационно лини болохо, тиин тэрэнь тиихэ үедэ хоорондын хэлсээнэй үндэһөөр тодорхойлогдохо сагай турша дотор иимэл зорилгонуудта хүсэтэй байха болоно.

Зүблэхэ зүйлэй энэ пункт зүбшэн хэлсэхэ үедэ, хоёрдохи пункт тушаа шиидхэбэри бүримэһэн эбтэхэ ба энэ пункт тушаа хэлсээ туйлагдаһан сагһаа хойшо 30 үдэрэй үнгэрөөд байхада энэ пункттай холбоотой ушар байдалнууд тушаа ондоо шиидхэбэри абаха ямаршье шалтагаанууд байхагүй гэжэ манай делегадууд дахин зааба.

Тиимэһээ, даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээн зүблэхэ зүйлэй хоёрдохи пункт тушаа хэлсээн туйлагдаһан сагһаа хойшо 30 үдэрэй турша дотор баталагдаагүй һаань, зүблэхэ зүйлэй бүхы пунктнууд тушаа хэлсээ туйлагдаһанай һүүлээр, подкомитет болбол хоорондын бодото линиин хубилалтануудта зохихо шухала заһабари сэрэгэй демаркационно линидэ ба демилитаризованно зонодо хэхэ ёһотой гэжэ манай тала тоолоно. Даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээ баталха үедэ байһан хоорондын бодото линидэ нарин зүбөөр таараха сэрэгэй хубилгагдаһан демаркационно энэ лини хадаа мүн сэрэгэй даб дээрэхи эблэрэлгын үедэ сэрэгэй демаркационно лини болохо байна.

* * *

ПЕКИН, ноябрийн 23. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Кэсонһоо иигэжэ дамжуулба:

Нүгөө талын ноябрийн 17-ной дурадхалые гол түлэб зүбшөөнэбди гэжэ манай делегадууд подкомитедэй үсэгэлдэрэй заседани дээрэ мэдүүлээ, тиихэ зуураа тус дурадхал тусхай хэлсээнэй шэнжэ шанартай бэшэ байна гэжэ тэмдэглэбэ. Зүблэхэ зүйлэй хоёрдохи пунктаар бүрин ба тусхай хэлсээ туйлалга хадаа иимэ 3 гол зүйлые оруулха ёһотой гэжэ манай делегадууд дурадхаа гэбэл: сэрэгэй демаркационно лини ба демилитаризованно зоно тогтоолгые тодорхойлхо принцип баталан абалга; тэрэнэй байралха газарые дары тодорхойлго; даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээ эсэслэн баталха хүрэтэр, тогтоогдоһон сэрэгэй демаркационно лини ба демилитаризованно зонодо оруулагдажа магадгүй заһабаринууд.

Тайлбарилан хэлэхэдэ, энэ пункт зүбшэн хэлсэхэ үедэ зүблэхэ зүйлэй хоёрдохи пункт тушаа хэлсээн бүримүһэн туйлагдаха ёһотой, нүгөө талын дурадхал соо заагдаһан ёһоор хоёрдохи пункт тушаа хэлсээнэй хойто тээ үнгэрһэн 30 үдэрэй һүүлээр, зүблэхэ зүйлэй хоёрдохи пунктда хамаатай условинуудые дахин зүбшэн хэлсэһэнэй хэрэггүй гэжэ манай делегадууд зааһан байна. Тиимэһээ, манай делегадууд иимэ хэлсээе подкомитедэй абахые тусхай дурадхаа гэбэл:

«Кореядэ дайнай ябуулгануудые зогсоохо гол услови болгон, демилитаризованно зоно байгуулхын тулада хоёр талын хоорондо сэрэгэй демаркационно лини тогтоохо» тухай —зүблэхэ зүйлэй хоёрдохи пунктаар корейскэ Арадай армиин ба Хитадай арадай һайндуратанай делегациин, Нэгэдэмэл Нацануудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй делегациин подкомитет иимэ хэлсээ туйлаа:

«1. Хоёр талын хоорондо байһан лини сэрэгэй демаркационно лини болгогдон тогтоогдоно, демилитаризованно зоно байгуулхын тулада хоёр тала өөрынгөө сэрэгүүдые энэ линиһээ 2 километртэ сухарюулха гэһэн принцип абаха».

«2. Сэрэгэй демаркационно лини гэжэ хоёр талын мэдэрһэн хоорондын линиие, сэрэгэй демаркационно линиһээ хайша хайшаа хоёр километрээр гараһан, мүн демилитаризованно зонын хойто ба урда хилэ болоһон лининүүдые тогтоохын тулада, дээрэ дурсагдаһан принциптэй зохилдуулан, мүнөөнэй хоорондын линиие хоёр талын подкомитет дары шалгаха ёһотой».

«3. Даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээ баталха хүрэтэр дайнай ябуулгануудай үргэлжэлхэ байһан баримтые хараадаа абажа, тиимээр тогтоогдоһон сэрэгэй демаркационно линидэ ба демилитаризованно зонодо заһабаринууд оруулагдахагүй байна. Тус хэлсээе делегацинуудай конференциин баталһанай ба дээрэ заагдаһан сэрэгэй демаркационно линиин, демилитаризованно зонын байралха газарые нарин зүбөөр тодорхойлһоной һүүлээр 30 үдэрэй турша дотор зүблэхэ зүйлэй бүхы пунктнуудаар хэлсээн туйлагдаха туладань, хоорондохи линидэ оруулагдаһан ямар нэгэн хубилалтануудай байгаашье һаань, дээрэ дурсагдаһан заһабаричууд оруулагдахагүй байна. 30 үдэр үнгэрөөд байхада, зүблэхэ зүйлэй бүхы пунктнуудаар хэлсээнэй туйлагдаагүй һаа, даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнэй баталагдахын урда тээ хоорондо байһан линидэ хэгдэһэн хубилалтануудтай зохилдуулан, заһабаринууд хэгдэхэ ёһотой».

Американецууд японско ба гоминдановска сэрэгүүдые Корея руу эльгээхээр бэлэдхэнэ

ПЕКИН, ноябрийн 22. (ТАСС). Токиоһоо абтаһан мэдээнүүдэй ёһоор, американска агрессорнүүд японецуудһаа ба гоминдановска сэрэгүүдһээ бүридүүлэгдэһэн уһан сэрэгэй десантна частьнуудые яаралтайгаар бэлэдхэжэ байна гэһэн Синьхуа агентствын мэдээсэлые «Женьминьжибао» газетэ толилбо.

Японецуудһаа ба гоминдановецуудһаа бүридэһэн дүрбэн дивизи Окинава ба Чэчжюдо аралнууд дээрэ Риджуэйн штабай офицернүүдэй хүтэлбэри доро сэрэгэй бэлэдхэл гаража байна. Урдын японско сэрэгэй албахаагшад байһан юрэнхы дээрээ 25 мянган хүн ба 50 мянга шахуу гоминдановецуул эдэ аралнуудта эльгээгдээ. Август һарада Окинавын казармануудта японско 2.000 офицернүүд байралба.

Дивизинүүдэй пехотно частьнууд —японецуудаар ба гоминдановецуудаар, артиллерийскэ частьнууд ба штабной органууд — американецуудаар бүридүүлэгдэбэ. Окинава арал дээрэ гоминдановска ба японско сэрэгүүдые бэлэдхэхын тулада американец Буклер гэгшээр толгойлогдоһон инструкторска хоёр группа эмхидхэгдэбэ.

Окинава ба Тайван аралнууд дээрэ японско болон гоминдановска сэрэгүүдые яаралтайгаар бэлэдхэхын тулада генерал Риджуэй хадаа Тайван дээрэхи японско наместник байһан, сэрэгэй гэмтэн, адмирал Хасегава гэгшые Чан Кай-шиин сэрэгэй советнигээр томилбо. Хасегава хадаа урдын японско уһан сэрэгэй флодой нэгэдэхи рангын капитан Томит гэгшээр үдэшэгдэн, Токиоһоо Тайван ошохонь.

Английска солдадууд Кореядэ дай үргэлжэлүүлхэ дурагүй

ПЕКИН, ноябрийн 23. (ТАСС). Корейскэ фронтһоо Синьхуа агентствын корреспондентын эльгээһэн мэдээсэл мүнөөдэр «Женьминьжибао» газетэдэ толилогдоо, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: английска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй 28-дахи бригадын шотландска полкһоо сэрэгэй пленд абтаһан хүнүүд Америкые бултаараа хараана. Энэ полкын 4-дэхи ротын 10-дахи отделениин капрал Уйльям Мартин иигэжэ мэдүүлбэ: «Корея руу добтолон ороһонойнь түлөө би Америкые хараанаб. Бидэ англичанинуудта Корея яахадаа хэрэгтэй болооб гэжэ асуугдаха юм. Гэбэшье, американецууд бидэнииешье энэ бузар хэрэгтэ татан оруулаа. Эзэмдэлгын энэ бузар дайе шадаал һаа түргөөр дүүргэжэ үзыт!». «Американецууд даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүдые зорюута удааруулна, тиимэһээ бидэнэр мүнөө гэртээ түргөөр бусажа шадахагүй байнабди» гэжэ английска солдат Патрик Ньютон хэлэбэ.

4-дэхи ротын сержант Эйне Уолл-стридэй зонхилогшо[...] шүүмжэлэн иигэжэ мэдү[...] «Американска эдэ бүхы милли[...]нүүдые шүдхэр үхэдэл абааша[...] Манай правительство америка[...] миллионернүүдтэ угаа ехэ [...] үритэй болоо. Тиимэһээ англи[...] солдадуудые эндэ Кореядэ т[...]хыемнай баалана».

Английска сэрэгэй олон[...] пленэйхид американецуудта [...] гутан зэбүүрхэнэ, ушарынь, [...]лийска сэрэгэйхидһээ һур[...] һайн условинууд американска [...]рэгэйхидтэ байгуулагдаһан ба[...]

Лисынмановска сэрэгүүдэй [...] далынь английска солдад[...] байдалһаа бүри муу юм. П[...] абтаһан лисынмановска солд[...]дай хэлэһэнэй ёһоор, амери[...] сэрэгтэхи корейскэ солдаду[...] офицернүүдтэ шэрүүн дош[...] хандана, доромжолно. Амери[...]цууд һанаһан сагтаа тэдэни[...] хидог байна. Доромжолуулаа[...] сэжэ ядаһан корейскэ солд[...] буу барижа, американецуудта[...] хилсоно.

Ремилитаризацилгада эсэргүү хүдэлмэришэ[...] немецкэ комитедэй уряа

БЕРЛИН, ноябрийн 23 (ТАСС). Дюссельдорфһоо АДН агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, ремилитаризацилгада эсэргүүсэхэ хүдэлмэришэдэй Немецкэ комитет ремилитаризацилгада ба дайнда эсэргүү тэмсэлээ шангадхахыень Баруун Германиин бүхы ажалшадые уряалаа. Энэнь Парижда Аденауэрэй хэжэ байгаа нюуса хэлсээндэ харюу болоно. Тэрээнһээ гадна, комитет хадаа Арадай Палатын хандалгые бэелүүлхэ хэрэгтэ, агуу ехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулхын түлөө тэмсэлдэ бүхы хүсэеэ зорюул[...] баруун-германска хүн зониие [...]лаа.

«Баруун Германиие ремили[...]зацилхын хажуугаар, — гэжэ [...] соонь хэлэгдэнэ, — ажал[...] ажабайдалда ба арадай демо[...]ческа эрхэнүүдтэ шэнга до[...] хэгдэжэ байна. Энэ хүндэ [...] ремилитаризатилгада эсэрг[...] хүдэлмэришэдэй немецкэ ко[...] хадаа сэрэгэй бүхы бэлэдх[...] эсэргүү тэмсэлэй единэ фрон[...]гуулхые эб найрамдалда ду[...] бүхы хүнүүдтэ хандана.

США-гэй компартиин Национальна комитедэй секретарь Холлые сүүдлэлгэ

НЬЮ-ЙОРК, ноябрийн 22. (ТАСС). Фоли-сквертэхи федеральна сүүдэй байшан соо үсэгэлдэр США-гэй коммунистическэ партиин Национальна комитедэй секретарь Холлын «хэрэг» харагдаба. Энэ оной июль һарада түрмэдэ һуухаяа ерээгүй, тиимэһээ сүүдые «доромжолоо» гэжэ Холл гэмнэгдэнэ.

Холл хэһээгдэхэ ябадалһаа «зорюута» зайсаа гэжэ харуулхые сүүд оролдоно.

Американска сүүдэй олон жэлэй түүхын материалнуудые оролдосотойгоор шудалхада, [...]лын хэһэндэл юумэ хэһэн хү[...]лөөһэнэй мүнгэ хуряалгахаһаа доогоор хэһээгдэһэн нэгэшье [...] олдохогүй байна гэжэ үм[...] Сейкер мэдүүлбэ.

Шиидхэбэри гаргалгань [...] баримтануудые бэшэгээр [...] декабриин 15 хүрэтэр хоёр [...] табитар хойшолуулагдаа.

Хойто Италида уһанай үер болојо байна

РИМ, ноябрийн 22. (ТАСС). Үерһээ ехээр хохидоһон Ровиго провинцидахи байдал тухай хэблэлдэ толилогдоһон мэдээнүүдэй ёһоор, тэрьелэгшэдэй тоо 160 мянган хүн болоо. Адрия городто үшөө 20 мянган хүн абарагдахые хүлеэжэ байна.

Ровиго провинцидахи элдүүриин 50 мянган гектар газарай 100 мянга гаран гектарынь уһанда абтаа. Провинциин 50 ехэ тосхонуудай 27-нь уһанда сүм абтаба. Энэ провинцидахи газартаряаланда ба барилгануудта ушаруулагдаһан хохидол 200 миллиард лир хэмжээтэйгээр сэгнэгдэнэ. Мүнөө бүридхэгдэжэ шадагдаагүй олон тоото малай хоролто энэ тоодо ороногүй.

Гэмтэһэн хүнүүдэй тоо мэдэгдэнэгүй. Үерэй һаяар зогсоошье һаань, Ровиго провинциин полинууд дээрэхи уһан ойрын 2—3 һара соо байха гэжэ тухайлагдана.

Үерэй болојо байһан райондо префектнүүд, генералнууд, полицинхидһээ бүридэһэн засагаархид хадаа хүн зониие абаралгада шэн зоригтойгоор хабаадажа байһан ниитын организацинуудай ба һайндуратанай үүсхэлые дарахын түлөө тэмсэлдэ гол анхаралаа хандуулна. Шухала хэрэгтэй тамаралгын хэрэгсэлнүүдые абажа, үерэй районуудта ондоо провинцинуудһаа ерэһэн залуушуулай бригадануудые ойротуулхагүй гэһэн захиралтые тэндэхи сэрэгэй ба гражданска засагаархид абаһан байна. Үсэгэлдэр хүдэлмэрилжэ эхилһэн һайндуратаниие полици хүсөөр намнаа, тэдэнэй лодконууд хуряагдаа. Уһанда абтаһан байшангуудта «зүбшөөлгүйгөөр» дүтэлһэн хүнүүдые буудаха гэһэн захиралта полицида ба сэрэгүүдтэ үгтэбэ. Засагаархид хадаа уһанда абтаһан общинануудай мэрнүүд— коммунистнууд ба социалистнуудые туһаламжа үзүүлхэ ба абаралгын хүдэлмэри хүтэлбэрилхэ ябадалһаа зайсуулба. Элэ бүхы террористическэ хэмжээнүүд хүн зондо яаралтай туһаламжа үзүүлхэ хэрэгые һаатуулна.

По мүрэнэй эхиндэ гурбан үдэр ороһон бороо Ломбарди ба Пьемонт областьнуудай территори дээрэ үер үүдхэбэ.

Францида үер болобо

ПАРИЖ, ноябрийн 22. (ТА[...]). Франциин центральна ба урда[...] бида олон үдэр ехэ бороо оро[...] шалтагаалан, үер болојо [...] Франциин эгээн ехэ мүрэнүүд[...]гэн Рона ба гэрэнэй һалаанууд[...] арбаад километртэ хэдэн газа[...] эрьеһээн халижа гараба.

Монсо-ле-Мин районд (Со[...] Луара департамент) олон [...] гектар газар ба олон мянгаад[...] шан уһанда абтаа. Шо[...]нэ шухала олон замууд у[...] орожо, хэдэн городуудай [...] тосхонуудай хоорондохи хо[...]таһалагдаа. Уһан тон түргөөр [...]нэ. Ноябрийн 20-ной нэгэ үдэр[...]ланс городой дэргэдэхи Рона [...]нэй уһан 2 метр нэмээ. Үер бо[...] районой хүн зон яаралта[...] тэрьелжэ байна. Франс пресс [...]ствын мэдээсэһэнэй ёһоор, энэ [...] материальна ехэ хохидол уша[...]жа байна.

Харюусалгата ре[...]

Б. А. ОЧИР[...]

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ ул. Ленина 28. Телефоны редакции: редактора—23 заместителя редактора —7-85 отв секретаря—3-23 Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного[...] промышленности—6-84 мест информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров 16.

Н—03732. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.[...]